

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 3 juli 2018, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 20.00 uur

Aanwezig zijn:

- J.F. Koen, voorzitter;
 - mevrouw mr. M.M. Bellekom-Vogels, R. Bloemendaal, mevrouw D.C. van Deursen-van Gool, L.N.M. van Doeveren MSc, drs. R. Everard, mevrouw drs. M.W. Gout-van Sinderen, mevrouw B.D.A. Hagen, drs. H.J.M. Hendrickx, mevrouw C. Klaver-Bouman, J.A.M. van der Kleij, B.G.J. Menken, mevrouw G.C. Mulder-Jense, H.W. Mulder, J.G.C. van Noort, dr. E.C.M. Ooms, B.G. Paulides, ing. P. Ronke, drs. H.G. Schokker, ing. A.J.L. van Sloten, mevrouw drs. W.M. Weekhout, mevrouw mr. I.M. Zweerts de Jong, leden van de raad;
 - drs. F.F. Blommers, dr. B. Doorn, wethouders;
 - mevrouw drs. G. de Schipper-Tinga, raadsgriffier;
- Verhinderd:-
-

1. Opening van de vergadering

De **voorzitter**: Dames en heren, ik open de vergadering en heet u allemaal hartelijk welkom. Het is een bijzondere vergadering om een aantal redenen. Ik zie prachtige mensen in scoutinguniformen, dat is altijd heel goed. Dat heeft vast te maken met het inspreken straks, dat vermoed ik zomaar. Ik zie ook andere gasten die er normaal ook niet altijd allemaal zijn, ook hartelijk welkom en ik zie vooral weer 21 enthousiaste raadsleden die staan te popelen om met een nieuw college vandaag aan een nieuwe periode te beginnen. Ook dat is mooi. We gaan straks afscheid nemen van een enkele wethouder, maar dat zijn er niet zoveel meer, dat is een beetje de tien kleine negertjes, maar we gaan nieuwe wethouders installeren, althans als u ze eerst benoemd hebt, dan gaan we ook nog drie opvolgende raadsleden installeren en dan zijn we helemaal weer klaar als we de zomervakantieperiode ingaan en dan kunnen we na de zomervakantie allemaal weer full swing aan het werk. Tussendoor gaat ook alles gewoon door, zo gaat dat in gemeenteland.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Nogmaals zeer hartelijk welkom Ik heb straks bij de agendapunten 10 en 12 een stembureau nodig en ik zou de raadsleden Menken, als voorzitter, het raadslid Bellekom en raadslid Paulides willen vragen om in de commissie van Stemopneming te zitten, ik neem aan dat u daar geen bezwaar tegen hebt. Ik heb van vier raadsleden het verzoek gekregen om aan het begin van deze vergadering een korte verklaring te mogen afleggen. Als eerste is dat de heer Paulides. Aan u is het woord.

De heer **Paulides**: Ja dank voorzitter. Geachte voorzitter, geachte leden van de raad, geachte burgemeester en college. Raadsleden dienen hun volksvertegenwoordigende taak zonder last of ruggespraak te kunnen uitoefenen en dat moeten zij ook kunnen doen zonder bedreigd te worden. Vanwege dit laatste punt vraag ik uw aandacht voor het volgende. Met enige regelmaat word ik als raadslid bedreigd. In 2013 werd ik langere tijd bedreigd en uiteindelijk werden twee buitenlandse mannen zonder bekende woon- en verblijfplaats na een fysieke bedreiging met een illegaal en doorgeladen pistool opgepakt, maar zonder enig proces weer vrijgelaten. Van Justitie vernam ik niets, behalve dat ik merkte dat er drie weken lang twee Skoda's Fabia van de AIVD voor mijn deur stonden. Ook werd ik lange tijd afgeluisterd. Het was ook raak met bedreigingen in woord en geschrift in 2015 en 2016 en nu is het weer raak. Dezelfde persoon van de voorgaande jaren, geholpen door wat politieke meelopers. De burgemeester en enkele aanwezigen weten meer dan ik hier ga zeggen. De laatste keer gebeurde de bedreiging na een raadsvergadering, een dreigement waardoor ik nu beperkt wordt in mijn volksvertegenwoordigende taak. Ongeveer een op de tien Wassenaarse kiezers stemde op mij, zeker op de partij DLW. Zeg ik nu iets wat ik als volksvertegenwoordiger moet inbrengen en het bevalt hem niet, dan moet ik vrezen voor lijf en leden, aldus de betrokkene. De bedreiger is een man die bekend staat als een geestelijk labiel persoon die jarenlang zijn eigen kinderen niet mocht zien. Vanzelfsprekend heb ik melding gedaan bij de burgemeester. De burgemeester is namelijk primair verantwoordelijk voor de handhaving van de veiligheid, hij is hoofd van de politie. De burgemeester heeft mij bevestigd bekend te zijn met de bedreigingen van de betreffende persoon, die volgens hem blijkbaar een vermeend conflict met de gemeente heeft. Ook zei het de burgemeester aanvankelijk niets, maar hij heeft het even laten natrekken en hij wist vermoedelijk om wie het ging, ik heb de naam niet gezegd. Ik wil hierbij opmerken dat het niet de gemeente is die wordt bedreigd, maar mijn persoon.

De burgemeester zou de kwestie wel ter hand nemen, echter sindsdien heb ik niets meer van de burgemeester en de politie of Justitie vernomen. De vraag aan de burgemeester is nu of mijn veiligheid als volksvertegenwoordiger wel geborgd is en of er afdoende maatregelen zijn genomen. Nog maar een week geleden heeft men geklapt op een bijeenkomst van de VNG, ik hoop dat de burgemeester en onze gemeentesecretaris daar niet hebben meegekapt. Onze bestuurder met in zijn portefeuille Veiligheid vindt de veiligheid van raadsleden kennelijk ook geen serieuze kwestie. De vorige interim-burgemeester heeft als protocol zero tolerance opgenomen. Bij een vermoeden van bedreiging van de bestuurder zelf werd binnen luttele uren na een melding een Wassenaarse ondernemer als vermoedelijke dader gearresteerd. Het protocol is dus in een dergelijk geval direct actie te ondernemen. Die bedreiging betrof echter slechts een bedreiging van horen zeggen op basis van een verklaring van een toenmalig raadslid en diens vrouw. Op basis van deze melding ging de burgemeester onmiddellijk tot actie over en hij liet de politieagent slechts een paar uur later, nog 's avond laat in het weekend, bij het raadslid en diens vrouw verklaringen opnemen. Nog datzelfde weekend werd, als gezegd, de verdachte met veel machtsvertoon opgepakt en de maximale tijd vastgezet. De verklaringen, zo bleek uit de uitspraak van de meervoudige strafkamer, werden niet geloofwaardig bevonden. De rechters vonden de meldingen partijdig en niet consistent, de verdachte werd dan ook vrijgesproken, maar in mijn geval gebeurt er helemaal niets. Waarom is afgeweken van het kennelijke protocol om een dergelijke bedreiger onmiddellijk op te pakken? Is dit omdat het doelwit slechts een raadslid is en geen bestuurder? Ik zou graag helderheid hebben van de burgemeester en het college. Zijn er op basis van het assessment maatregelen genomen, is er wel een risico-assessment gemaakt? Hoe dan ook, als doelwit ben ik daar niet van op de hoogte gesteld. Als volksvertegenwoordiger hecht ik aan het openbare debat, maar zelfs bij een besloten vergadering kan ik mij kennelijk niet uiten zonder last van deze dreiging. De bedreiger is namelijk ook adviseur van een van de fracties hier in de raad. Het is onduidelijk of de burgemeester daarover met de betreffende fractie contact heeft opgenomen, ook daarover heb ik niets vernomen. Hoe dan ook, de conclusie is dat de burgemeester heeft verzuimd de veiligheid van mij als volksvertegenwoordiger te borgen. Hij heeft nagelaten de nodige opvolging te geven aan de bedreigingen. Gevolg van dit klaarblijkelijk falen van de burgemeester is, dat ik niet vrij van druk en bedreiging in de raadsvergaderingen mijn taak als volksvertegenwoordiger kan uitvoeren. Dat is verwijtbaar aan de burgemeester. Ik verzoek de burgemeester derhalve zijn werk te doen en wel de nodige maatregelen te treffen om te zorgen dat iedere volksvertegenwoordiger, mijzelf inclusief, zonder last van bedreiging zijn of haar taken kan uitvoeren. Ik verzoek de burgemeester om een conveniërende toelichting en onmiddellijke actie, ik denk daarbij aan de man direct in verzekerde bewaring te stellen en hem voor te leiden aan de politierechter. In afwachting van dit alles, verzoek ik de voorzitter de vergadering te schorsen c.q. deze zeer belangrijke onderwerpen aan te houden omdat ik er zonder gevaar voor lijf en leden niet op kan reageren. Mocht worden besloten de vergadering te laten doorgaan, dan zal ik aanwezig zijn in de raadzaal, maar ik kan niet inhoudelijk op de agendapunten ingaan. Ik vind dat erg jammer, dat is een aantasting van het democratische bestel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Het lijkt me een punt waarover op een nader moment moet worden doorgesproken, maar ik zie geen reden de vergadering nu te schorsen en de rest van de agenda op een ander moment te vervolgen. Het lijkt me goed daar op een ander moment op terug te komen. Dan geef ik het woord aan de heer en mevrouw Mulder.

Mevrouw **Mulder**: Voorzitter, dank u wel voor het woord. Ik heb een mededeling aan uw gemeenteraad over de afsplitsing van Hans Mulder en mijzelf van de fractie van Hart voor Wassenaar. Wij zullen geen vragen beantwoorden. Vanaf het allereerste begin zijn wij betrokken geweest bij Hart voor Wassenaar en daarom betreuren wij ook dat het zo is gelopen. Dit is niet hoe wij het hebben voorzien noch wat wij hadden verwacht. Door een onoverbrugbaar verschil van inzicht over samenwerking met andere personen en partijen is er een totaal gebrek aan vertrouwen tussen de fractieleden ontstaan. Dit heeft geresulteerd in dit besluit. Deze beslissing is zeker niet lichtzinnig genomen. Wij zullen ons tijdens de komende periode beraden op het aansluiten bij een andere fractie en wij hopen u hierover na het zomerreces verder te kunnen informeren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan als derde de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. Wij betreuren het ten zeerste dat Hans en Gisela Mulder hebben besloten Hart voor Wassenaar te verlaten en nog meer dat zij hun zetels in de raad willen houden in plaats van die terug te geven aan de partij waarvoor ze in de gemeenteraad zijn gekozen. De vele kiezers die Hart voor Wassenaar bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen van de zesde naar de tweede plaats hebben gebracht, hebben gekozen voor de doelstellingen en de denkbelden van de partij en daarna pas voor de mensen die op de lijst stonden. De reden die het

echtpaar Mulder opgeeft voor hun vertrek, dat Hart voor Wassenaar niet meedoet aan de coalitie, is niet overtuigend. Wat de werkelijk motieven zijn, zal duister blijven. De discussie over zetelroof en kiezersbedrog willen we niet voeren, de wet is zoals die is en ieder mag er het hare of het zijne over vinden. Wel het volgende. Door meer dan 160 voorkeursstemmen maakte de heer Knijnenburg in eerste instantie deel uit van de fractie in plaats van de heer Mulder. Hij kent velen van de ruim 160 stemmers persoonlijk en heeft hen ook uitgelegd waarom hij het verkregen mandaat in goed vertrouwen heeft doorgegeven aan de heer Mulder. De heer Mulder heeft het vertrouwen van die ruim 160 stemmers en van de heer Knijnenburg op ernstige wijze beschaamd. Hart voor Wassenaar heeft bewust gekozen voor de oppositie. We hebben lang overwogen om met de VVD en het CDA een coalitie aan te gaan, wij wilden die verantwoordelijkheid graag dragen, maar niet tegen iedere prijs. Met name onze zorgen over de financiële toekomst en het verschil van inzicht daarover met de andere partijen maakten dat we er uiteindelijk voor hebben gekozen niet op het pluche te gaan zitten, maar Wassenaar en de Wassenaarder vanuit de oppositie te dienen. Voor Hart voor Wassenaar is het hoofdstuk met het echtpaar nu afgesloten. Het team van Hart voor Wassenaar zal zich de komende vier jaar op solide wijze inzetten om de doelstellingen van Hart voor Wassenaar te realiseren. Wij zullen dat op integere, betrouwbare en soms verrassende wijze doen. De doelstellingen van Hart voor Wassenaar, zowel van de vereniging als van de fractie, zijn een zelfstandig Wassenaar, goed bestuur, een groene gemeente en respect voor de Wassenaarder. Het verheugt ons dat Wassenaar langer duurt dan de komende vier jaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan het verzoek van de nieuwe coalitiepartijen, als ik het zo mag noemen, aan u als raad om de heer Sluimers als informateur en formateur het woord te geven als inleiding bij agendapunt 9, het aanbieden van het coalitieakkoord. Ik stel voor dat we niet nu bij het inspreken, maar bij agendapunt 9 doen, de heer Sluimers kort het woord geven, hij heeft zich daarop voorbereid, om verantwoording af te leggen over zijn werkzaamheden als informateur en formateur, waarna het debat over het coalitieakkoord kan plaatsvinden.

3. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan het spreekrecht. Er hebben zich twee sprekers gemeld, mevrouw De Groot van scouting Van Wassenaer Van Obdam en de heer Klomp over de Seyss-Inquartbunker. Ik geef als eerste mevrouw De Groot het woord en ik weet zeker dat er een aantal luisteraars ook vanuit de achterkant van deze zaal is. Maak er een mooi verhaal van, maar niet te lang.

Mevrouw **De Groot**: Welkom allemaal. Scouting Van Wassenaer Van Obdam en scouting Willibrord hebben spreektijd aangevraagd om steun te vragen voor een bijna onoplosbare uitdaging, de huisvesting van beide scoutingverenigingen. Dat ga ik toelichten. In 2016 is bij beide scoutingverenigingen een maatschappelijk probleem ontstaan, wat een aanleiding was om te praten over het eventuele samengaan. Doel hiervan is het voortbestaan van scouting in Wassenaar en het vormen van een toekomstbestendige scouting. Deze gesprekken vielen in dezelfde periode als de toenmalige huisvestingsproblematiek van scouting Willibrord. De Van Wassenaer Van Obdam en de Willibrord zijn op de huisvesting na gefuseerd. Op 4 juli a.s. wordt er nog een vergadering gehouden waarbij we een logo en een naam gaan kiezen, verder zijn alle fusieproblemen door de scouting zelf opgelost. Er is overeenstemming over de cultuur, de speltakken, de draaitijden en de statuten. Bijna overal hebben we overeenstemming over. Eén ding staat de integratie nog in de weg en dat is de gezamenlijke huisvesting op de Paauwlaan. De huisvesting kan het jeugdwerk belemmeren of versterken. Door extra ruimte, eigenlijk een extra lokaal, te creëren op de Paauwlaan, wordt het jeugdwerk versterkt. Twee scoutingverenigingen gaan samen en hierdoor zijn ze toekomstbestendig, daarom zeggen we dat het versterkt. Indien er geen extra ruimte mogelijk is vanwege alle regels over monumenten, natuurgebied e.d., zal dit een belemmering zijn voor het jeugdwerk binnen Wassenaar. Volgens het Subsidieplan Wassenaar 2017-2020 valt scouting onder integratie en participatie. De gemeente hecht belang aan goede kwaliteit van accommodaties en wil de functie scouting binnen Wassenaar faciliteren. Scouting heeft meebewogen om panden vrij te maken voor de verkoop. Op verzoek van de gemeente is scouting Willibrord verhuisd van de Broekweg en door de verkoop heeft de gemeente lagere huisvestingslasten. Scouting Willibrord heeft hierdoor wat huisvestingproblemen gehad, tweemaal een verhuizing in korte tijd, en over de huidige huisvesting is ook nog geen duidelijke zekerheid en die is tijdelijk. De Paauwlaan daarentegen is een prachtige locatie en biedt in de toekomst zekerheid als de uitbreiding wordt gerealiseerd met betrekking tot de gebouwen. De Paauwlaan ligt volledig in het groen en is omgeven door groen. De Paauwlaan is volledig beschermd met stadsmuren voor veiligheid voor de kinderen van binnen naar buiten, maar ook van buiten naar binnen, dat is beide van belang. De Paauwlaan ligt redelijk centraal voor alle wijken van

Wassenaar, de Paauwlaan heeft een buitenruimte die groot genoeg is voor de gefuseerde scoutingvereniging, de Paauwlaan heeft een directe verbinding met het buitenwater voor de watertak en de Paauwlaan heeft mogelijkheden om te pionieren, vuurtjes te stoken ofwel activiteiten die scouting zo leuk maken. Voor één probleem vragen we als bijna gefuseerde scouting hulp. We hebben samen rond de acht speltakken en circa 130 leden. Voor deze speltakken en leden hebben we opkomstruimtes nodig. Deze zijn op de Paauwlaan niet voldoende aanwezig. Uitbreiding kan alleen als de gemeente toestemming geeft extra aan te bouwen, ook al is het terrein aangewezen als natuurgebied of groen. Het liefst vergroten wij het gedeelte waar nu de loods staat, dat is geen monument, omdat hier helemaal geen groen staat. Er ligt al beton en er is al bebouwing. Hierdoor hoeft de rest van het terrein niet belast te worden met bebouwing, dat is al groen en dat blijft dan groen. Zonder de medewerking en toestemming van de gemeente voor uitbreiding en/of vernieuwing van de gebouwen, tijdelijk of definitief, kunnen niet alle opkomsten worden gerealiseerd met als gevolg dat de Paauwlaan als locatie afvalt voor de fusie en dat is wat geen van beide verenigingen wenselijk vindt. Daardoor gaat de fusie niet werken en zijn we weer terug bij ons maatschappelijke probleem. Vandaar dat wij u als gemeenteraad nodig hebben bij het meedenken over oplossingen voor de huisvestingsproblemen op de Paauwlaan. Ons doel is om samen te gaan. Wij bedanken u voor de geboden tijd, wij rekenen op uw medewerking en om specifieke informatie te ontvangen en om u, de huidige raadsleden, te helpen inzicht te krijgen in wat scouting is en doet, nodigen wij u op 8 september a.s. uit op de open dag op de Paauwlaan 12 om te komen kijken. Het verzoek aan de griffier om dit in de agenda van de raadsleden op te nemen alstublieft. Hartelijk dank en tot 8 september a.s.

De **voorzitter**: Alleen al uit het applaus blijkt dat er met zeer veel belangstelling is geluisterd. Ik word direct nieuwsgierig, wat betekent groen, lichtrood, blauw, donkerrood en kaki, maar dat gaan we nu niet bespreken. Als het vanavond allemaal goedkomt, moet u bij mevrouw Zweerts de Jong zijn, dat wordt de wethouder die ook over de scouting gaat als ik het goed heb, maar de rest van de raad gaat er natuurlijk ook over. Heel veel succes, dank u wel. Dan de heer Klomp die iets wil zeggen over de Seyss-Inquartbunker. Officieel hebt u drie minuten, maar u hebt gevraagd om iets meer tijd. Na vier minuten ga ik waarschuwen dat uw tijd bijna om is.

De heer **Klomp**: Dan ga ik sneller praten. Geachte burgemeester, wethouders, raadsleden van de gemeente Wassenaar. Het kan u niet zijn ontgaan, het rijksmonument de commandobunker van de hoogste nazi tijdens de bezetting van Nederland, dr. Arthur Seyss-Inquart, zorgt na zeventig jaar terecht voor veel aandacht in de landelijke media. Nagenoeg alle landelijke dagbladen met soms paginagrote artikelen vaak van uiteenlopende koppen. Een Vandaag maakte een rapportage, de minister en staatssecretaris kregen vragen vanuit de Tweede Kamer en vele gerenommeerde organisaties, zoals het NIOD en het CIDI werden gevraagd om een deskundige mening. Op 29 juni jl. verscheen het persbericht van de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed waarin stond dat de minister van OC&W opdracht heeft gegeven tot een verkenning van het herinneringserfgoed, ook fout erfgoed. Het resultaat zou worden meegenomen in een besluit over de nieuwe Beschermingsagenda. Ik kan u vertellen dat twee weken voor dit persbericht, vanwege de hoeveelheid publicaties over de commandobunker, de eerste verkenningsgesprekken al plaatsvonden met het CIDI. Het CIDI heeft op 29 juni jl. de griffie, de raad dus, een e-mail gestuurd over deze pijnlijke discussie. Ik ga ervan uit dat u deze hebt ontvangen. De samenleving vraagt steeds meer bescherming van plekken die een diepere betekenis hebben. Niet alleen de stenen, maar het verhaal staat voorop. Dat verhaal is de basis voor de educatie van deze generatie, jong en oud. We kunnen er niet meer omheen, dit beladen historische erfgoed staat nu ook op uw agenda, o.a. uw visie en besluit zal bepalen of deze en volgende generaties het verhaal zullen horen over de verschrikkingen van deze geharde nazi en oorlogsmisdadiger die Nederland voorgoed veranderde. In Nederland alleen is het aantal inwoners dat de dood vond door het naziregime bijna achtmaal het huidige bewonersaantal van Wassenaar, maar hoe nu verder? U bent al vele jaren bezig met de nota van uitgangspunten en na het besluit van de minister van OC&W om de commandobunker de status van rijksmonument te geven, heeft men in 2015 besloten de verkoop los te koppelen van de daarnaast gelegen Julianakazerne. Dit was een voorlopig uitstel van executie. Zonder dit publiek kenbaar te maken, is het Rijksvastgoedbedrijf toch weer begonnen met het opstarten van de verkoopprocedure, het is hun goed recht. Echter mogen wij verwachten dat een fout herinneringserfgoed bijzondere aandacht verdient en betrokkenheid vereist van die organisaties die het historisch en hedendaags belang in de juiste context kunnen plaatsen. Ook die morele verplichting ligt bij u gemeente Wassenaar, om het Rijksvastgoedbedrijf hiertoe te dwingen. De beantwoording van de staatssecretaris naar aanleiding van de vragen zou duidelijkheid moeten geven over de gang van zaken en ik citeer de staatssecretaris in de beantwoording, ook namens de minister van OC&W: "Vanwege de historische waarde van het complex is gekozen voor een openbare inschrijving met voorselectie. In de voorselectie wordt van marktpartijen verwacht dat ze hun plannen indienen waarin monumentale

en historische waarden dienen te worden meegenomen. Deze plannen worden in een voorselectie getoetst in de ambities uit de nota van uitgangspunten en beoordeeld door een commissie van deskundigen op het gebied van stedenbouw, planologie en verkoop". Stedenbouw, planologie en verkoop, we kunnen ons afvragen of deze deskundigen enig historische kennis en besef hebben over dit speciale object. We zouden na alle commotie en na het persbericht van 29 juni jl. mogen verwachten dat tenminste één deskundig een historicus is dan wel een autoriteit op fout erfgoed. Mag ik u eraan herinneren dat de voormalige kampen en nu de nationale herinneringscentra Westerbork, Amersfoort en Vught nagenoeg geheel zijn afgebroken, een historische fout. U en wij moeten leren, voorkomen en beseffen dat het verwerpelijk is om dit monument openbaar te verkopen, waarbij de gemeente Wassenaar en het Rijksvastgoedbedrijf totaal geen zeggenschap hebben over een eventuele vervolgeigenaar. U hebt invloed op de nota van uitgangspunten op de eerstvolgende eigenaar, maar de daaropvolgende eigenaren zijn uitsluitend gebonden aan het bestemmingsplan. Het is simpel, u en het Rijksvastgoedbedrijf kunnen en mogen niet regeren over hun eigen graf. Iedereen, ook in deze raad, heeft de wens respectvol om te gaan met de pijnlijke historie en gevoelens die nog steeds leven. U hecht een groot belang aan erfgoededucatie voor de jeugd in Wassenaar. Wij gaan ervan uit en mogen erop vertrouwen dat u als gemeente mogelijke garanties zult geven aan de bewoners van Wassenaar en Benoordenhout dat een eventuele eigenaar en vervolgeigenaar nimmer commerciële activiteiten gaan ontplooiën. Ik geef u hierbij een voorbeeld van een oogwaarschijnlijke keurige stichting, werkgemeenschap ideeëncentrum met als handelsnaam Herenboerderij De Bunker in Valkenswaard, die naast hun activiteiten training, evenementlocatie en bed and breakfast ook de Anne Frank escaperoom exploiteren met een walgelijke, onnodig grievende tekst en ik citeer hem eenmalig: "Ervaar de dag tot Anne Frank vrijwillig onderdook". Ik vraag u wijsheid, dossierkennis en dat u respectvol omgaat met de overlevenden en nabestaanden van deze verschrikkelijke periode in de jonge Nederlandse geschiedenis om dit historisch beladen object te bewaren voor de huidige en toekomstige generatie. Verkoop is geen optie, er is geen plaats voor private en/of commerciële partijen en wij als stichting WOII-spoor zijn altijd bereid u te adviseren in deze betrekkelijk eenvoudige casus. Met andere woorden, geachte burgemeester, wethouders en gemeenteraad, u hebt nu nog de mogelijkheid om de minister en de staatssecretaris ongevraagd en dringend te adviseren over deze gang van zaken en de openbare verkoop direct te beëindigen. Ik dank u en wens u veel wijsheid toe en maak gebruik van de zienswijze.

De **voorzitter**: Dank u wel. U zit nu bijna voor de wethouder die straks over cultuur en erfgoed gaat, de heer Wassenaar. Dan weet u alvast bij wie u na vanavond moet zijn.

4. Notulen

De **voorzitter**: Dames en heren, dan zijn we toe aan agendapunt 4, de notulen. Ik heb daar geen opmerkingen over gehad en ik stel voor die vast te stellen.

5. Lijst ingekomen stukken

De **voorzitter**: U hebt een lijst van ingekomen stukken gehad met de wijze van afdoening. Ik stel voor conform te handelen.

6. Hamerstukken

De **voorzitter**: Dan hebben wij een aantal hamerstukken.

6a. Hoofdlijnen inkoopstrategie jeugdhulp 2020 en verder

Dit punt wordt zonder beraadslagingen met algemene stemmen aangenomen.

6b. Aanvraag vangnetuitkering Participatiewet 2017

Dit punt wordt zonder beraadslagingen met algemene stemmen aangenomen.

6c. Benoeming voor een tweede termijn van het burgerlid voor de commissie Welstand en Cultureel Erfgoed

Dit punt wordt zonder beraadslagingen met algemene stemmen aangenomen.

7. voorjaarsnota

7a. Voorgenomen amendement

De **voorzitter**: Dan zij wij toe aan agendapunt 7, de voorjaarsnota. Ik zou als eerste daarbij het woord willen geven aan de raadsleden Van Noort en Van Sloten, ze zitten er al helemaal klaar voor en wellicht komt ook de VVD nog met een amendement. Het is als aspirant-collegelid altijd interessant te zien hoe dit zich gaat ontwikkelen. Uiteraard krijgen alle andere fracties ook de ruimte om het woord te voeren. Als eerste geef ik het woord aan de heer Van Sloten en de heer Van Noort en dan kijk ik rond wie nog meer het woord wenst te voeren over de voorjaarsnota.

De heer **Van Sloten**: Dank voorzitter. Ik sta hier inderdaad namens de heer Van Noort van de PvdA. Ik heb een korte toelichting op het amendement. In de voorjaarsnota wordt € 90.000,00 opgenomen voor besluitvorming over de toekomst van de Paauw. We hebben op 13 maart jl. besloten dat we dat zouden gaan doen, alleen was er toen geen bedrag opgenomen en we hebben geen goede verklaring gekregen over waarvoor dat geld nodig is. Wij stellen daarom voor dat bedrag te schrappen en het nieuwe college de vrijheid te geven daar zelf een invulling aan te geven, maar voor nu weten we niet waar dat geld naartoe gaat en vinden we het een onnodig groot bedrag voor een proces waar we geen kennis van hebben. De doelstelling van het amendement is eigenlijk dit te schrappen en daar wil ik het verder bij laten.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat u het amendement ook indient of is het digitaal tegenwoordig? Dat kan ook nog. Wil de VVD als eerste het woord voeren? Er staat in mijn annotatie dat u wellicht ook met een amendement komt, maar als dat niet het geval is, mag u sowieso als eerste het woord voeren en dan kijk ik daarna wie nog meer het woord wenst. Mevrouw Klaver.

Mevrouw **Klaver**: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat er iets is misgegaan in de agendering. De VVD wil eigenlijk het amendement dat is ingediend door GroenLinks en de PvdA steunen. Is het ook de bedoeling dat we direct ingaan op de rest van de voorjaarsnota? Dan kom ik straks nog even terug op het amendement. Om te beginnen spreekt de VVD waardering uit naar de wethouder en de ambtenaren dat de voorjaarsnota goed leesbaar is. Het is prettig te zien dat de projectrapportage ook zo duidelijk is. Daarmee kunnen wij onze controlerende rol als raadsleden goed uitvoeren en in die hoedanigheid hebben we er ook naar gekeken. We hebben kunnen constateren dat er een positief beeld ontstaat, maar dat dit wel komt door eenmalige verkopen. De VVD maakt zich ook nog zorgen over de ingeschatte begrotingsoverschrijding en we zullen dat dan ook scherp in de gaten houden. Wij zien deze voorjaarsnota wel als laatste staartje van de oude coalitie en wij gaan er dan ook vanuit dat het nieuwe college de uitdaging zal oppakken om de begroting zo goed mogelijk in lijn te houden en dat daarbij ook de inkomsten uit bijvoorbeeld verkopen van onroerend goed in de algemene reserves terechtkomen. Laten we de invulling van het onderzoek naar de Paauw, zoals de heer Van Sloten al benoemde, overlaten aan het volgende college, dan hoeven we daar nu niet alvast geld voor te reserveren. De VVD zal voor de voorjaarsnota stemmen, voor het amendement en ik zou namens de VVD graag nu even van de gelegenheid gebruik willen maken, als dat kan voorzitter, om even de wethouder toe te spreken om afscheid te nemen en heel hartelijk te bedanken voor alle tijd, energie en effort die u de afgelopen jaren hebt gegeven aan de gemeente Wassenaar. Wij als VVD waren niet altijd de gemakkelijkste partij en onze vorige fractie met Ankie Erwich wilde nog wel eens door de cijfers heen spitten en nam geen genoegen met een kort antwoord. Heel veel dank, wij hopen dat u met plezier terugkijkt op deze periode en dat u nog heel vaak in Wassenaar kunt genieten van de mooie dingen die wij hier hebben. Dank je wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Welke fractie mag ik nog meer het woord geven over de voorjaarsnota? Geen enkele fractie. Dan geef ik direct de wethouder het woord, wethouder Blommers. Hij had zich helemaal verheugd op een stevig debat, zijn laatste vergadering.

Wethouder **Blommers**: Ja voorzitter, ik heb flink moeten meeschrijven met alle vragen die ik vandaag kreeg. Ik heb volgens mij nog nooit zo'n gemakkelijk financieel stuk gehad in deze raad. Ik wil in ieder geval mevrouw Klaver danken voor de mooie woorden. Vandaag mijn laatste financiële stuk. Ik ben blij dat ik de financiën zo achterlaat en overdraag zoals ze zijn. Ik wens in iedere geval het toekomstige college veel wijsheid toe om de begroting goed in evenwicht te houden, maar ook om te zorgen dat de samenleving datgene krijgt wat de samenleving verdient. Als u daar het evenwicht in weet te houden, weet ik zeker dat het de komende vier jaar goedkomt. Ik wens u veel succes en u zult mij zeker hier in Wassenaar nog tegenkomen.

Amendement over de Voorjaarsnota 2018
Ingediend door GroenLinks en de PvdA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 3 juli 2018;
gehoord de beraadslagingen;

constaterende dat:

- tijdens de raadsvergadering van 13 maart 2018 besloten is om het proces vast te stellen om te komen tot gedragen besluitvorming over het eigenaarschap, gebruik en beheer van buitenplaats De Paauw;
- het bijbehorende raadsvoorstel de volgende toelichting geeft over de financiën: de eventuele inhuur van externe expertise zal binnen de bestaande budgetten plaatsvinden;
- in de voorjaarsnota wordt vermeld dat deze externe expertise inderdaad nodig is, maar dat hiervoor opeens geen budget meer beschikbaar is, zonder verder onderbouwing;
- het antwoord van het college op de vraag van de fractie van GroenLinks hierover luidt dat het bestaande budget in het raadsvoorstel van maart 2018 enkel bedoeld was voor de eerste aanzet;
- dit antwoord niet strookt met het besluit van de raad om een proces in te richten om te komen tot gedragen besluitvorming over het eigenaarschap, gebruik en beheer van buitenplaats De Paauw en ook in dit antwoord niet sprake is van een onderbouwing van de noodzakelijkheid van dit aanvullende budget;
- het op dit moment dus niet duidelijk is waarom aanvullend budget noodzakelijk is.

wijzigt het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel Voorjaarsnota 2018 als volgt: het vierde beslispoint wordt vervangen door een nieuw beslispoint 4:

- 4. De op de Voorjaarsnota 2018 betrekking hebbende wijziging van de programmabegroting 2018 met de structurele effecten vast te stellen met uitzondering van het onder taakveld 0.4 Overhead opgenomen budget van € 90.000,00 voor de inhuur van externe expertise voor het door de raad bij besluit van 13 maart vastgestelde proces met betrekking tot de buitenplaats De Paauw en de hiermee corresponderende wijziging van de begroting dienovereenkomstig aan te passen."

De **voorzitter**: Dank u zeer. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik vermoede al van niet. Dan gaan we stemmen, eerst over het amendement van GroenLinks en de PvdA, waarover de VVD zich al heeft uitgesproken. Voordat wij echt gaan stemmen, is er behoefte aan een stemverklaring van anderen dan de VVD? Dat is ook niet het geval. De wethouder heeft zich er niet over uitgesproken, hij laat het over aan deze nieuwe raad. Dan gaan we stemmen. Wie is voor het amendement van de PvdA en GroenLinks? Daar is geen advies voor nodig, dat is duidelijk. Het is unaniem aangenomen.

Dan de voorjaarsnota. Mag ik dan zonder handopsteken aannemen dat u allen kun instemmen met de voorjaarsnota die voorligt? Dat is niet het geval. U wenst stemming? De heer Paulides. Dan gaan we even stemmen. Wie is voor het vaststellen van de voorjaarsnota? Dat zijn alle fracties met uitzondering van de heer Paulides. De heer Paulides mag geacht worden tegen te zijn. Daarmee is de voorjaarsnota met 20 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen en vastgesteld.

8. Op zichzelf staande motie: motie Voorlinden

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan agendapunt 8. Mevrouw Klaver was mij een beetje voor om de wethouder te bedanken, maar dat komt deze avond vanzelf nog een keer terug. Het gaat om de voorgenomen op zichzelf staande motie over Voorlinden. Die is aangekondigd door de heren Van Sloten, Paulides en Van Noort. Is een van de heren bereid daar een toelichting op te geven?

De heer **Van Sloten**: Ja, wellicht willen de anderen ook nog een toelichting geven. Ik ben blij dat we daar al gedeeltelijk steun voor hebben. Ik heb daar in de commissievergadering een vraag over gesteld en het gaat om de parkeerplaats bij Voorlinden, die illegaal is aangelegd. Het is een flinke asfaltvlakte en die ligt er nu al een hele tijd. We hebben het in de raad hierover gehad en eigenlijk heeft de raad zich toen unaniem uitgesproken dat de parkeerplaats zoals die er nu ligt weg moet, maar er is tot nu toe eigenlijk nog weinig gebeurd. De omwonenden hebben nog nooit van de gemeente gehoord en er is inderdaad niet heel veel voortgang zichtbaar. Deze motie roept eigenlijk op om op zeer korte termijn te komen met een tijdpad om over te gaan tot handhaving en de problematiek wat te scheiden. De parkeerplaats wordt nu verbonden met alles in heel Zuid en daardoor gaat het alleen maar langer duren. De oproep is daartoe nu over te gaan en heel duidelijk te maken dat de raad de parkeerplaats op die plek niet wil en over te gaan tot handhaving. Het is eigenlijk een eerste opdracht voor het nieuwe college die we nu al vaststellen. Het is eigenlijk heel simpel, hij moet gewoon weg en dat moeten we nu gewoon eens een keer gaan doen in plaats van dat we nog langer wachten en we een illegale situatie half gedogen. Het geeft geen pas dat we deze situatie, die een grove overschrijding is van wat mag, zo lang laten voortbestaan, terwijl je meer problemen krijgt als je een dakkapel 10 cm te breed maakt. Deze motie roept eigenlijk op om daar nu serieus werk van te maken.

Motie Handhaving illegale parkeerplaats museum Voorlinden
Ingediend door GroenLinks, PvdA en DLW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 3 juli 2018;

in aanmerking nemende dat:

- de illegale parkeerplaats bij museum Voorlinden in 2016 zonder vergunning is aangelegd en in gebruik genomen;
- het college de raad in mei 2017 per informatiebrief heeft geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het illegale parkeerterrein;
- het college in januari 2018 aan de raad heeft gevraagd in principe zijn bereidheid uit te spreken om een verklaring van geen bedenkingen te verlenen voor de aanleg van een tweede parkeerterrein op landgoed Voorlinden en in te stemmen met het doen van een verzoek om ontheffing van de verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland voor een extra parkeervoorziening op landgoed Voorlinden;
- het college vervolgens op 15 januari 2018 aan de commissie Ruimte en Economie bij monde van de portefeuillehouder heeft toegezegd de handhaving zo spoedig mogelijk in gang te zetten, daartoe op korte termijn in overleg te treden met de overtreders en niet tot legalisering van de illegaal gerealiseerde parkeerplaats te zullen overgaan;
- de raad de voorgestelde beslissing als hiervoor omschreven niet heeft genomen;
- de raad tot op heden nimmer heeft besloten dat de illegaal gerealiseerde parkeerplaats op de plek waar deze is gesitueerd kan blijven en het college de gedane toezegging gestand dient te doen;

draagt het college op:

- op zeer korte termijn met een tijdpad te komen welke stappen gezet worden om de handhavingprocedure in gang te zetten met als resultaat het zo snel mogelijk laten verwijderen van de huidige illegale parkeerplaats, bij voorkeur nog in 2018;
- op zeer korte termijn de directomwonenden te informeren over de handhavingprocedure en ook voor het overige hen te betrekken bij de ontwikkelingen op het landgoed Voorlinden met betrekking tot parkeervoorzieningen op het terrein;
- de raad op de hoogte te houden van de vorderingen;
- de ontsluiting van de Buurtweg en het museum Voorlinden los te koppelen van handhaving van de huidige illegale parkeerplaats, zoals eerder ook al duidelijk is verwoord bij de beraadslagingen over dit onderwerp in de commissievergadering van 15 januari 2018;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. De motie wordt aangereikt ter ondertekening. Wie wenst over deze motie het woord te voeren? Helemaal niemand. We gaan er wel over stemmen. Wil de wethouder er iets over zeggen, iemand vanuit het college? Ik kan me voorstellen dat de nieuwe wethouder er ook iets van vindt, maar die is nog niet benoemd, daar gaan we nog niet op anticiperen en hij ligt nu voor. Dan gaan we erover stemmen. Wil iemand een stemverklaring afleggen alvorens we gaan stemmen? Ook dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen. Wie is voor de motie ingediend door GroenLinks, de PvdA en DLW? Dat zijn de fracties van de VVD, Lokaal Wassenaar, PvdA, GroenLinks. Ik kan ze allemaal opnoemen, maar het zijn alle fracties. Kortom, de motie is unaniem aangenomen. De nieuwe wethouder van Verkeer mag aan het werk.

9. Coalitieakkoord Wassenaar: Zelfstandig & Verantwoordelijk

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan het coalitieakkoord Wassenaar: zelfstandig en verantwoordelijk. We hebben bij het vaststellen van de agenda afgesproken dat we als eerste de informateur/formateur het woord geven om verantwoording af te leggen over zijn werkzaamheden en daarmee een inleiding te geven over het bereikte coalitieakkoord. Het woord is aan de heer Sluimers.

De heer **Sluimers**: Mijnheer de voorzitter, dames en heren wethouders, leden van de gemeenteraad en andere aanwezigen. Op 26 maart 2018 hebben de voorzitters van alle in deze raad vertegenwoordigde fracties mij gevraagd op te treden als informateur met de opdracht onderzoek te doen naar de mogelijkheden om te komen tot de vorming van een stabiele coalitie die kan steunen op een werkbare meerderheid in de gemeenteraad en recht doet aan de uitslag van de verkiezingen. Op 5 april jl. heb ik alle fractievoorzitters een brief gestuurd met de uitslag van mijn informatie. In deze brief heb ik aangegeven dat op basis van de door mij gevoerde gesprekken bij de partijen in overwegende mate een voorkeur bestond voor een coalitie met VVD, Hart voor

Wassenaar en het CDA. Een dergelijke coalitie zou de twee winnaars van de verkiezingen herbergen alsmede de kleinste verliezer. Verder zou zo'n coalitie met 12 van de 21 zetels een werkbare meerderheid in uw raad vormen. Deze opzet hield geen raadsbrede aanpak in, ondanks het pleidooi van enkele partijen tijdens de informatie voor zo'n raadsbrede aanpak, was dat niet de mening van de partijen die de meerderheid in uw raad vertegenwoordigden. Ik heb toen wel in mijn brief aangegeven dat ik mij kon voorstellen dat, ik citeer, "in het verdere verloop van het formatieproces wordt gezien of en in welke mate andere partijen bereid zijn mee te denken met de coalitiebesprekingen en in hoeverre een uiteindelijk coalitieakkoord door een of meerdere partijen kan worden gesteund". Deze opening naar andere partijen is ook opgenomen in de brief van 12 april jl. waarin ik door de fractievoorzitters van de VVD, Hart voor Wassenaar en het CDA werd verzocht op te treden als formateur voor een nieuw college. Daarin staat dat mij wordt verzocht te onderzoeken in hoeverre en ik citeer opnieuw "een of meerdere partijen het coalitieakkoord steunen en of andere partijen bereid zijn mee te denken". Met deze opdracht ben ik aan de slag gegaan. Zoals ik op 2 juli jl. bij de presentatie al heb aangegeven, is dat overleg met onderhandelaren van drie partijen in constructieve en goede sfeer verlopen en goed en praktisch ondersteund door de vertegenwoordigers van de WODV en de gemeente. Medio mei jl. lag er een volledig uitgeschreven akkoord op tafel waar woensdagavond 16 mei jl. alle drie de partijen zich in konden vinden. Dat akkoord verdween echter weer van tafel toen op vrijdag 18 mei jl. de fractie van Hart voor Wassenaar bij monde van zijn voorzitter schriftelijk liet weten dat men annex aan het akkoord een verhoging van de ozb van 15% en een verhoging van de Toeristenbelasting van 20% in zowel 2019 als 2020 voorstelde. Voor een ander beleid betreffende de inkomsten kon, ik citeer "Hart voor Wassenaar geen verantwoordelijkheid nemen". Naar aanleiding van deze voorstellen heb ik in een brief van 21 mei jl. aan de fractievoorzitter van Hart voor Wassenaar aangegeven dat de fracties van de VVD en het CDA niet alleen onoverkomelijke inhoudelijke bezwaren tegen deze voorstellen hadden, maar dat zij tevens grote procedurele bezwaren hadden tegen de wijze en het tijdstip waarop deze voorstellen door Hart voor Wassenaar naar voren waren gebracht. Op grond hiervan heb ik helaas moeten constateren dat daarmee het vertrouwen in een verdere vruchtbare en constructieve samenwerking tussen VVD en CDA enerzijds en Hart voor Wassenaar anderzijds was wegefallen. Op dezelfde dag, 21 mei, heb ik een brief ontvangen van de fractievoorzitters van de VVD en het CDA met het verzoek om vervolgens gesprekken te starten met partijen in de gemeenteraad waarmee een meerderheid in de raad tot stand kon worden gebracht. Wel werd in de brief aangegeven dat mij werd verzocht te bezien in hoeverre, ik citeer "een of meerdere partijen het uiteindelijke coalitieakkoord kunnen steunen". Naar aanleiding van dit verzoek heb ik in de dagen daarna primair overleg gevoerd met de fractievoorzitters van Lokaal Wassenaar en D66, immers alleen deze twee partijen hadden en hebben voldoende zetels om samen met de VVD en het CDA te komen tot een werkbare meerderheid in uw gemeenteraad. Uit het overleg bleek dat beide partijen bereid waren overleg te voeren over een nieuw te vormen college. Vervolgens heb ik overleg gevoerd met de fracties van Hart voor Wassenaar, DLW, GroenLinks, PvdA en Groep Hagen. Zoals ik in mijn brief van 3 juni jl. heb aangegeven heb ik in dit overleg geen opvattingen kunnen constateren die een verdere formatie van een college bestaande uit de partijen VVD, Lokaal Wassenaar, CDA en D66 in de weg zouden staan. Wel, zo schreef ik, bestaat er bij diverse partijen een duidelijke voorkeur voor een zo breed mogelijk college, zodat de eerder aangegeven mogelijkheid om na afloop van de besprekingen te bezien in welke mate andere partijen in de gemeenteraad het nieuwe conceptcoalitieakkoord konden ondersteunen in de rede zou liggen. Op 3 juni jl. ontving ik van de fractievoorzitters van de VVD, Lokaal Wassenaar, het CDA en D66 het verzoek om het verdere formatieproces van deze vier partijen te begeleiden.

Daarbij werd mij gevraagd:

1. het beschikbare conceptcoalitieakkoord en de conclusies uit mijn brief van 3 juni jl. aangaande de uitkomst van de informatie als basis van de gesprekken mee te nemen;
2. te begeleiden bij de inhoudelijke overeenstemming over de tekst van het coalitieakkoord, het afronden van de besprekingen en het formatieproces van het college;
3. te onderzoeken in hoeverre het wenselijk is dat een of meerdere partijen uit de gemeenteraad het uiteindelijk coalitieakkoord kunnen steunen.

Op 21 juni jl. hebben de vier partijen, ook weer na goed constructief en intensief overleg, een conceptakkoord bereikt onder de titel 'Wassenaar: zelfstandig en verantwoordelijk'. Gelet op het derde verzoek uit de formatiebrief van 3 juni jl., heb ik vervolgens overleg gevoerd met GroenLinks, de PvdA en de Groep Hagen. Uit dit overleg bleek dat geen van deze drie partijen het coalitieakkoord wilde ondersteunen. De fracties van Hart voor Wassenaar en DLW bleken geen behoefte meer te hebben aan nader overleg, zodat ik er bij implicatie van ben uitgegaan dat zij het akkoord niet zouden ondersteunen. Wel ontving ik op 27 juni jl. een brief van de raadsleden Mulder en Mulder-Jensen, die aangaven zich te willen afsplitsen van de fractie Hart voor Wassenaar en te willen doorgaan als onafhankelijke raadsleden. In die hoedanigheid wilden beide raadsleden het akkoord steunen, mits er enkele aanpassingen in het akkoord zouden worden doorgevoerd. Van deze opvatting heb ik de fractievoorzitters van de vier coalitiepartijen op de hoogte gesteld. Zij

waren bereid op verschillende punten de beide onafhankelijke raadsleden tegemoet te komen, zodat op 28 juni jl. beide raadsleden aangaven het akkoord mede te willen ondertekenen. Daarmee bleek het akkoord door veertien raadsleden uit de coalitiepartijen en twee onafhankelijke raadsleden te worden ondersteund. Dat betekent een steun van 16 van de 21 zetels in uw raad, hetgeen niet alleen een werkbare, maar ook een brede meerderheid kan worden genoemd. Dit akkoord is op 2 juli jl. door de vertegenwoordigers van de verschillende fracties ondertekend en het getekende akkoord mijnheer de voorzitter, heb ik u bij deze gelegenheid mogen overhandigen. Mijnheer de voorzitter, daarmee zit mijn werk erop en rest mij veel dank uit te spreken aan allen die bij het formatie- en informatieproces betrokken zijn geweest, de onderhandelaars, de ambtenaren van de WODV en de gemeente en last but not least u zelf mijnheer de voorzitter. Het was mij een eer en genoegen dit proces in mijn eigen dorp te mogen begeleiden en ik hoop van harte dat deze coalitie, die zo breed gesteund wordt, een goede en succesvolle periode tegemoet gaat en vooral datgene veiligstelt waarover we, en dat denk ik toch echt, het allemaal zeer eens zijn: een zelfstandige gemeente Wassenaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. U mag nog even blijven staan als u wilt. Het is toch allemaal anders dan anders in het leven. Vanuit mijn rol als burgemeester van deze gemeente en als voorzitter van de raad wil ik u buitengewoon hartelijk danken voor het werk dat u de afgelopen maanden hebt gedaan, sinds de verkiezingen van 21 maart jl. Ik weet dat dit soms erg ingewikkelde klussen zijn, ik heb het wel eens in de gemeente Woerden gedaan en ik heb een paar weken geleden nog even in de gemeente Katwijk mogen helpen, maar u hebt het tot een goed einde gebracht en dat gebeurt ook niet bij alle informateurs en formateurs. Ik ben blij dat het werk is afgerond en ik koester in ieder geval voor mezelf de hoop dat we daarmee ook een stabiele bestuurlijke periode kunnen ingaan en daar heeft uw werk in ieder geval aan bijgedragen. Dat moet de komende jaren natuurlijk nog blijken, maar in ieder geval is de start en de basis buitengewoon goed. U hebt daar erg veel tijd in gestoken en het is pro-deowerk, dat mag ook wel eens worden gezegd in het bolwerk Wassenaar, dat je dit voor niets doet. U hebt het met erg veel passie en energie gedaan tussen al uw internationale reizen door, zelfs aan uw eigen keukentafel of kamertafel. Zeer veel dank daarvoor en onder applaus van alle aanwezigen zou ik u daarvoor een hele kleine attentie willen geven en daarna geef ik mevrouw Klaver het woord. Zij zal namens de coalitiepartijen nog iets tegen u zeggen. Ik geef het woord aan mevrouw Klaver.

Mevrouw **Klaver**: Dank u wel voorzitter. Beste Dick, graag wil ik jou namens de vier coalitiepartijen, VVD, Lokaal Wassenaar, CDA Wassenaar, D66 en ook de twee onafhankelijke raadsleden Mulder als medeondertekenaars van het coalitieakkoord van Wassenaar, bedanken. Je hebt je meer dan drie maanden ingespannen om ervoor te zorgen dat er nu een coalitieakkoord is ondertekend door 16 van de 21 raadsleden. Een akkoord dat Wassenaar zelfstandig en verantwoordelijk de toekomst in brengt. Je hebt een stevige basis helpen leggen voor een goede samenwerking onderling, o.a. door je eigen wijze van vergaderen. Het zelf opschrijven van de gemaakte afspraken en de vele anekdotes en verhalen om onze keuzes te bevestigen hebben het onderhandelingsproces aangenaam gemaakt, maar ook later. Hoeveel late avonden hebben wij wel niet gehad omdat de echte verhalen maar door bleven komen, maar zoals gezegd, ook die hadden een hele specifieke bedoeling en hebben ons gezamenlijk inzicht vergroot en onze onderlinge verhoudingen verstevigd. Wassenaar heeft een roerige tijd achter de rug. Er hebben veel wisselingen plaatsgevonden, er waren veel negatieve verhalen in de pers en jan en alleman die wel een mening hebben over ons Wassenaar, maar wij willen graag zelf onze toekomst bepalen en zelf bepalen wat goed is voor Wassenaar. Met dit nieuwe akkoord bevestigen wij onze wens om zelfstandig en verantwoordelijk de toekomst tegemoet te treden. Jij hebt daaraan meegeholpen, dank daarvoor, en wij gaan nu vol vertrouwen aan het werk om het akkoord uit te voeren. Wij hopen dat als jij de komende jaren door Wassenaar loopt, je een verandering opmerkt en denkt: hé dat stond in het akkoord, dat hebben ze ook uitgevoerd, dat ziet er goed uit. Nogmaals dank. Geniet van de tijd die je weer extra hebt en wij hopen elkaar nog vaak tegen te komen in ons mooie dorp. Dank je wel.

9a. Algemene beschouwingen

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan agendapunt 9a, de algemene beschouwingen over dit coalitieakkoord. Er is afgesproken dat eerst de nieuwe coalitiepartijen VVD, Lokaal Wassenaar, CDA en D66 het woord voeren en dat daarna de overige partijen daarop reageren met algemene beschouwingen. We hebben ook afgesproken dat er tijdens deze ronde geen interrupties plaatsvinden en dat we daarna, onder 9b als u daar behoefte aan hebt, een debat kunnen voeren, waarbij u elkaar natuurlijk wel kunt interrumpen. Ik geef de VVD het woord en dat is de heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Dank u wel voorzitter. Ik ben vanaf dit agendapunt mevrouw Klaver-Bouman opgevolgd als fractievoorzitter van de VVD en zodoende sta ik ook hier voor de eerste introductie van ons coalitieakkoord. Ik moet eerlijk zeggen dat ik de opstelling van de scouting wel erg leuk vond, we hadden ook met zijn zestien hier kunnen staan, dan was wel het nadeel geweest dat ik tegen een hele lege raadzaal had aangekeken omdat het akkoord wordt gesteund door bijna 80% van de gemeenteraad. Ik sta hier alleen, maar ik sta mede namens Lokaal Wassenaar, het CDA, D66 en de onafhankelijke raadsleden Mulder. Voorzitter, het doel was om te komen tot een stabiel coalitieakkoord dat ons zelfstandig houdt, ons verder brengt en voldoende draagvlak heeft in de raad. Hopelijk wordt het een akkoord voor onze allemaal, voor het hele dorp. Uiteindelijk zijn we hier voor inwoners, waar we ruimte aan willen geven, waar we voorzieningen aan willen bieden en voor een Wassenaar waar iedereen trots op kan zijn, een Wassenaar met goed bestuur. We zijn misschien niet de meeste snelle gemeente qua formatie, we hebben er immers twee gehad, maar het is wel, dat durf ik echt te zeggen, een van de meest gedegen akkoorden in de regio. Niet alleen met mooie woorden over dat we zelfstandig of groen willen blijven, maar ook met concrete ambities, voornemens, plannen en financiële verantwoording, juist om de komende vier jaar te laten zien dat we die zelfstandigheid met elkaar waard zijn. Voorzitter, ik kan geen ruim 35 A4's toelichten, maar wel de belangrijkste inhoudelijke keuzes die we met dit akkoord hebben gemaakt. In volstrekt willekeurige volgorde wil ik iets toelichten op elk groot domein dat we hier in Wassenaar hebben. Allereerst de keuze voor een echt sluitende begroting in 2020, een begroting die laat zien dat Wassenaar zelfstandig kan blijven en verantwoord omgaat met het geld van onze inwoners. Dat is geen cursus boekhouden of het bekijken van tabellen, maar kiezen voor een verantwoorde toekomst met goede voorzieningen. Ook schuiven we geen ongedekte rekeningen door naar volgende generaties voor het bouwen van nieuwe zwembaden of parkeergarages. Daarom kiezen we ervoor om alle afschrijvingen van onze voorziening, die ons zeer dierbaar zijn, weer toe te voegen op de gemeentelijke begroting en ook boekhoudkundige trucs zoals het structureel verkopen van onroerend goed op te nemen, gaan niet langer dienen als solide dekking in de begroting. Zo blijft Wassenaar zelfstandig voor een dorp in balans. Met een echt sluitende begroting en voldoende buffer is er ook ruimte voor nieuwe investeringen. Met een sluitende begroting hoeven immers minder reserves te worden aangehouden en de belangrijkste investering waar wij voor kiezen, is de nieuwe sporthal voor de vele sporters in ons dorp. De besluitvorming hierover dient in 2019 te zijn afgerond en ook kiezen we ervoor te investeren in onze winkelgebieden, in een goed aanbod van winkels, horeca, in onze ondernemers. Stilstand is achteruitgang. Een echt sluitende begroting en nieuwe investeringen waaronder de twee die ik heb genoemd, betekent ook ombuigingen. Dat hoort bij verantwoordelijk zijn en die hebben we daarom ook gewoon eerlijk benoemd. We kunnen niet meer geld uitgeven dan er binnenkomt, dat lukt bij u thuis niet, bij de mensen hierachter ook niet en ook niet bij de gemeente. Dit coalitieakkoord geeft daarvoor de kaders en een aantal ombuigingen. Of je het met die keuze eens bent of niet, de financiële paragraaf en verantwoording is gedegen en serieus. Ik zal geen vergelijkingen maken met andere gemeenten, dat laat ik verder aan u. De kaders van het akkoord zijn helder, het is aan onze nieuwe wethouders om daar verder invulling aan te geven. Een forse verhoging van de ozb, zoals een enkeling heeft betoogd, daarvoor zien wij op dit moment geen aanleiding. We zijn zuinig op onze inwoners, we kijken eerst naar wat de gemeente zelf kan besparen alvorens met de pot rond te gaan bij de mensen in het dorp. Voorzitter, over het fysieke domein. Wassenaar is een prachtig woondorp in een drukke Randstad. Dat moet zo blijven en met een krimpende, sterk vergrijzende gemeente en bevolking hebben we gekozen voor meer woningbouw om onze voorzieningen, scholen, verenigingen, de culturele sector en sport op peil te houden. We kiezen voor meer woningen met een gezonde mix van sociale woningbouw en de vrije sector, voor huur- en koopwoningen die passen bij onze inwoners, voor jongeren, starters, gezinnen en ouderen, die moeten een plek in ons dorp kunnen vinden. In dat kader gaan we ook meer voorrang geven aan Wassenaarders die op zoek zijn naar een sociale huurwoning. We willen meer maatwerk en dat meer van die mensen in Wassenaar kunnen blijven. Voorzitter, qua wet- en regelgeving is ons dorp redelijk dichtgereguleerd, dat zet ons dorp gemakkelijk op slot voor nieuwe ontwikkelingen, het kost veel capaciteit van ambtenaren en het beperkt de vrijheid van onze ondernemers en inwoners. Met de nieuwe Dereguleringsnota gaan we scherp kijken waar de regels wat minder kunnen. Een eerste voorbeeld is de kapvergunning. Voor het kappen van een gewone conifeer of dode boom in je eigen achtertuin is niet langer een vergunning nodig. Minder regels en procedures moeten er wel toe leiden dat we de regels die we hebben ook gaan handhaven en zodoende wordt de handhavingscapaciteit van onze BOA's verdubbeld en daarvoor zijn de financiële middelen vrijgemaakt. Zo krijgen we er een geloofwaardig gemeente voor terug, waarin de inwoner veel beter weet wat hij aan de gemeente heeft en waar de gemeente op handhaaft. We verwachten ook dat het nieuwe college met deze kaders aan de slag gaat met grote ruimtelijke ordeningsprojecten, zoals de haven, de Gemeentewerf of Den Deijl. Een ander groot project blijft Valkenburg waar we vasthouden aan de eerder vastgestelde uitgangspunten zoals een groene buffer van 1500 meter, dat hebben we met elkaar stevig verankerd. Met meer inwoners in Wassenaar en een drukker

wordende regio, moeten ook de verkeerproblemen prioriteit krijgen. Onze inwoners moeten Wassenaar goed in of uit kunnen, met de fiets, de auto of het openbaar vervoer. Dat vraagt om twee soorten oplossingen. We gaan de kleine problemen zoals rond het Rozenplein gewoon zelf oplossen en de grote problemen zoals de doorstroming op de N44 of het uitbreiden van ons openbaar vervoer proberen we samen met het rijk, provincie en gemeente aan te pakken en daarvoor zijn, ook vanuit Wassenaar, middelen vrijgesteld om die discussie goed te kunnen aanzwengelen. Datzelfde geldt eigenlijk ook voor milieu en duurzaamheid. Wassenaar wil haar steentje bijdragen aan minder CO₂-uitstoot en een duurzamere toekomst. De gemeente heeft daarbij een belangrijke voorbeeldfunctie, maar de gemeente is ook weer beperkt in haar middelen en kennis. We kiezen daarom voor gericht investeren in samenwerking met de regio, de private sector, het onderwijsveld en de corporaties. Heel veel partijen zijn bezig met duurzaamheid, er is recent ook landelijk een Klimaatakkoord afgesloten en we gaan die verbinding heel nadrukkelijk opzoeken. Natuurlijk houden we ook ons groenbeheer op peil, zodat Wassenaar mooi en groen blijft. We koesteren onze groene ruimte, zowel de noord- als de zuidrand, natuurgebieden en het Wassenaarse strand. Voorzitter, Wassenaar is ook een sterke en sociale gemeente waar inwoners zich veilig thuis voelen. Iedereen doet mee en de vele vrijwilligers, die we hier ook vandaag al hebben gezien, dragen bij aan de levendigheid in ons dorp, het verenigingsleven of de vele voorzieningen in de zorg, schuldhulpverlening, sport of culturele sector. Daar zijn we ontzettend blij mee en gemeente faciliteert die mensen zo goed mogelijk. De drie decentralisaties uit de vorige periode zijn goed opgepakt en we willen daar graag verder mee in combinatie met enkele accentverschuivingen. We investeren in sociale innovatie en de functie van de gemeente als regievoerder wordt uitgebreid. Met het nieuwe Subsidiebeleid willen we kiezen voor meer samenwerking en aanscherping om te komen tot meer resultaat en meer efficiency voor onze inwoners. Ook willen we problemen in het Sociaal Domein zo vroeg mogelijk signaleren, voorkomen is beter dan genezen. Zo blijft ook het Sociaal Domein met oplopende kosten voor de toekomst zo veel mogelijk gewaarborgd en voor mensen die aan de kant staan, gaan we ons extra inspannen. We stimuleren het accepteren van kleine banen en vrijwilligerswerk voor mensen in de bijstand. Het is een prestatie naar de samenleving en een kans op zelfontplooiing. Over vier jaar willen we echt dat in Wassenaar minder mensen in de bijstand zitten. Voorzitter, ik wil het inhoudelijke gedeelte afsluiten met een paar woorden over het openbaar bestuur. Het is van groot belang dat het coalitieakkoord goed wordt uitgevoerd. De informateur noemt het al, we krijgen vijf wethouders voor de prijs van drie. Het is heel goed dat met ombuigingen en minder regels ook kritisch wordt gekeken naar de kosten voor het bestuur en dat er een bijdrage wordt geleverd. Toch zijn er vijf mensen met kwaliteit en enthousiasme die ervoor willen gaan. Dat is belangrijk in Wassenaar zelf, maar ook in samenwerkingsverbanden zoals Avalex en de MRDH. We hebben ook wat meer creativiteit en daadkracht nodig voor onze werkorganisatie of bijvoorbeeld voor raadhuis de Paauw, waar we een beslissing over moeten nemen, uitdagingen genoeg. Voor de VVD, dat zeg ik even als fractievoorzitter van de VVD, twee grote portefeuilles in het fysieke domein: Economie, Vervoer, Ruimtelijke ordening, Wonen. Portefeuilles met heel veel uitdagingen, de Omgevingswet zit erin, we willen een stuk deregulering, maar ook een groot gedeelte van de bezuinigingen liggen in het fysieke domein en ik verwacht samen met de wethouder van Financiën dat alle wethouders daar een bijdrage aan leveren en zodoende gaan we als VVD daar ook zeker een bijdrage aan leveren. Ik wil vanuit ons als coalitiepartijen ook zeker de ambtelijke ondersteuning bedanken. Zij hebben heel veel avonden met ons gezeten. Ze hebben daar ook veel humor en amuserende momenten bij gehad, maar ook momenten waarop ze zich afvroegen: moeten we echt voor morgen 8.00 uur het volgende verzoek alweer hebben opgelost? Ik wil jou, Jurjen, Alexander en Sylvia heel hartelijk danken voor jullie inzet. Voorzitter, dit akkoord is geen beginpunt, geen eindpunt, maar wel een nieuwe start voor Wassenaar. Ik had graag een bekende vrijheidsstrijder hier willen aanhalen, maar daar waren mensen in mijn eigen fractie minder enthousiast over. Als je voor Buitenlandse Zaken werkt, is dat ontzettend leuk. Ik zie nu dat Ronald het leuk vindt als ik het noem en met pijn in mijn hart ga ik hem toch aanhalen, we moeten elkaar af en toe ook naar een hoger niveau tillen. Dat is ook onze gezamenlijke uitdaging en als je dagelijks over de landsgrenzen werkt is dat ook leuk. Toen vrijheidsstrijder Mahatma Ghandi in 1930 op een broeierig partijcongres in Bangalore voor duizenden mensen die aan zijn lippen hingen, werd gevraagd naar zijn toekomstvisie voor Indiase zelfstandigheid, dat was toen een echte strijd, zei hij gewoon vrij simpel: de toekomst hangt af van wat je nu aan het doen bent. Verder zie hij niets en het zou heel mooi zijn als wij na dit debat gewoon met elkaar aan de slag gaan. Samen met de inwoners, ondernemers, verenigingen en andere organisaties die Wassenaar rijk is, willen wij vooruit. Zelfstandig en verantwoordelijk, ook hier in de gemeenteraad. Het dorp verdient meer gesprekken over wat we doen en iets minder gekonkel. We wensen de wethouders daarbij heel veel succes en plezier tegenover bij de start daarvan. Samen werken voor een aantrekkelijk en duurzaam dorp, dat is de essentie van dit akkoord. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk naar de fractie van Lokaal Wassenaar. Ik hoop niet dat alle vier de coalitiepartijen nu hetzelfde verhaal gaan vertellen. Ik zie sommige mensen al knikken, nee dat gaat niet gebeuren. Mijnheer Ooms, aan u het woord.

De heer **Ooms**: Voorzitter, vier jaar geleden waren we hier bij elkaar in deze zaal om de nieuwe wethouders te installeren. Het belangrijkste thema was toen de decentralisatie van het Sociaal Domein. Taken en bevoegdheden werden overgeheveld van het rijk en de provincies naar de gemeenten en hierbij kreeg ook onze gemeente talrijke nieuwe taken, die de gemeente verantwoordelijk maakten voor o.a. de WMO, participatie en de Jeugdzorg. Het was van groot belang dat niemand die ondersteuning nodig had iets tekort zou komen. Zo was het bijvoorbeeld bij de Jeugdzorg ondenkbaar dat een kind tussen wal en schip zou raken omdat de gemeente de Jeugdzorg niet op orde zou hebben. Wethouder Zweerts de Jong was samen met haar CDA-collega hiervoor verantwoordelijk. Mede door een uitstekende samenwerking binnen het college en de gehele raad heeft mevrouw Zweerts de Jong dit vormgegeven. Lokaal Wassenaar is verheugd dat zij de hierbij opgedane kennis en ervaring de komende vier jaar weer kan inzetten. Nu, bij de installatie van onze nieuwe wethouders, is er een nieuwe prioriteit. De zelfstandigheid van Wassenaar is in de periode die voor ons ligt een topprioriteit. De inwoners van Wassenaar hebben duidelijk te kennen gegeven dat Wassenaar zelfstandig moet blijven. Alle politieke partijen hebben deze wens goed begrepen en hierdoor is de hele raad voor het behoud van onze zelfstandigheid. Deze zelfstandigheid is buiten Wassenaar niet voor iedereen vanzelfsprekend. Dit betekent dat wij als raad en college moeten aantonen dat wij onze zelfstandigheid kunnen behouden. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is een degelijk financieel beleid. Een financieel beleid dat ervoor zorgt dat onze begroting een duurzaam structureel evenwicht laat zien. Voorzitter, daar gaat deze coalitie, in samenwerking met de hele raad, gewoon voor zorgen. Hoewel solide financiën een voorwaarde zijn voor onze zelfstandigheid, kunnen de financiën nooit het enige doel zijn van ons politieke handelen. Het gaat er namelijk om hoe wij het geld gaan inzetten voor onze inwoners. Het kan nooit de bedoeling zijn dat een streng en solide financieel beleid ten koste gaat van onze kwetsbare inwoners. Jeugdzorg, ouderenzorg, participatie en welzijn blijven daarom ook in de komende periode op een verantwoord niveau. Binnen haar portefeuille is mevrouw Zweerts de Jong samen met haar D66-collega hiervoor verantwoordelijk. Lokaal Wassenaar zal beide wethouders nauwgezet volgen onder het motto 'iedereen doet mee en niemand valt buiten de boot'. Vanaf deze plek is het niet mogelijk de hele portefeuille van onze wethouder met u door te nemen en ik maak een keuze. Als laatste wil ik stilstaan bij haar verantwoordelijkheid voor de WODV. De wethouder zal niet alleen kijken naar de organisatie, natuurlijk moet het Dagelijks Bestuur goed functioneren en uiteraard zal zij aandacht vragen voor de organisatie en het aansturingsmodel, maar wat zij zeker niet uit het oog zal verliezen zijn de medewerkers die zich dagelijks met grote inzet en deskundigheid inzetten voor Wassenaar en de Wassenaarders. De organisatie is in ontwikkeling en de toekomst laat zich moeilijk voorspellen. Voor sommige medewerkers is dit een uitdaging en voor andere medewerkers is dit een belasting. Al deze mensen verdienen en krijgen de steun en een luisterend oor van hun nieuwe wethouder. Tot slot wil ik namens Lokaal Wassenaar onze nieuwe wethouder gelukwensen met haar benoeming. Wassenaar kan rekenen op de inzet van onze Inge. Zij is betrokken bij de Wassenaarse samenleving en heeft ruime ervaring als raadslid en wethouder. Dit college kan rekenen op de steun van Lokaal Wassenaar. Wij hopen met alle raadsleden constructief te kunnen samenwerken. Kort samengevat voorzitter, samen sterk voor een zelfstandig Wassenaar.

De **voorzitter**: Dank mijnheer Ooms. Ik vind het fijn dat u dat hebt kunnen doen vandaag. Ik geef het woord aan de fractie van het CDA.

De heer **Schokker**: Voorzitter, ook in mijn fractie hebben we een nieuwe fractievoorzitter. Ik vind het een hele eer dat ik ben gekozen als nieuwe fractievoorzitter van het CDA en ik ben trots op het akkoord dat we de afgelopen periode hebben bereikt. We hebben dat gedaan met D66, Lokaal Wassenaar en de VVD. Het is een akkoord met een hele lange aanloop, in totaal drie maanden, maar dat kunnen we niet zeggen van die laatste periode. Dat hebben we in minder dan een maand gedaan. Ik vind het ook een schitterende titel, hij komt niet uit mijn koker, maar we hebben hem echt gezamenlijk gemaakt. Het zijn wel twee begrippen die voor mij ook de reden zijn om na al die jaren terug te komen in de gemeenteraad van Wassenaar: zelfstandigheid, het is voor mij de grote missie om ervoor te zorgen dat Wassenaar zelfstandig blijft, en ook verantwoordelijkheid. Dat zit in de genen van heel veel raadsleden en het zijn bijna de basisuitgangspunten van CDA'ers. Voorzitter, we zijn ook blij dat het binnen een maand is gelukt en daarop kom ik aan het einde nog wel even terug. We denken allemaal dat het doodnormaal is dat je het voor elkaar krijgt, maar drie maanden lang onderhandelen, als ik het van tevoren had geweten, had ik er nog wel eens over nagedacht. De eerste poging heeft denk ik ook wel langer geduurd dan strikt noodzakelijk was, maar hij was nodig om de twee grote overwinnaars van de verkiezingen, de VVD en Hart voor

Wassenaar, gewoon de kans te geven. Het is een kleine troost om een kleine verliezer te zijn. Het voelde die avond heel erg anders, als je zo'n megacampagne hebt gedraaid en je een zetel verliest, maar dat hoort allemaal bij de politiek. Ons als CDA paste wel enige bescheidenheid. Voorzitter, als je zo'n start maakt, gaat het vaak mis in de eerste paar weken omdat je dan denkt: we passen niet bij elkaar, het gaat niet lukken, maar voorzitter, ik denk dat in die twee maanden dat we samen heb geopereerd, we er gewoon van uitgingen dat het wel ging lukken en volgens mij was het ook bijna gelukt. Dat leer je dan ook weer in de politiek, het lukt pas als het ook echt is gelukt. Dat mensen aan het eind hele nieuwe eisen gaan stellen, ik zal het nu netjes houden, ik vond het jammer, maar ik zei toen thuis echt hele andere dingen. Het moest zo zijn en het resultaat is dat we nu een akkoord hebben met de vier partijen en ook nog gesteund door twee onafhankelijke raadsleden, dus door een meerderheid van zestien leden. Voorzitter, niet alleen de coalitie is van belang, we willen de komende tijd ook samenwerken met alle constructieve partners in de raad, maar ook daarbuiten en met compleet Wassenaar en alle partners om ons heen. Wij willen als stabiele partner staan voor goed bestuur zonder gedoe en ik denk dat dit zeker ook geldt voor deze raad, voor bijna alle raadsleden, ik denk gewoon voor alle raadsleden en daarvoor willen we ons maximaal inzetten. We hebben nu al veertien nieuwe raadsleden en als het allemaal lukt zoals we het hebben geprogrammeerd, zijn er straks zestien nieuwe raadsleden. Dat is hartstikke gaaf en mooi, maar het is ook erg mooi dat we een aantal erg ervaren raadsleden hebben en die mix is hartstikke goed. We willen graag met u allen samenwerken aan een nog mooier en fraaier Wassenaar en natuurlijk ook een heel stabiel Wassenaar. Dan de portefeuille. We hadden op 25 juni jl. een overleg met al onze CDA-mensen en toen moest ik hen toch wel wat uitleggen. Het CDA de wethouder van Financiën. We hebben een traditie van heel wat wethouders die allemaal op het Sociaal Domein zaten en mensen verwachten ook: het CDA is van het Sociaal Domein. Ik ben ooit lid geworden van het CDA, waarom? We hadden Jelle Zijlstra en we hadden Hanny van Leeuwen en die combinatie was voor mij ook wel de reden dat ik bij het CDA ging. Ze zeiden wel: Ronald, je bent katholiek, wat zeg je nou allemaal van deze mensen? Dat maakt me niets uit. Het gaat om de combinatie tussen sociaal en dat je goed op het geld kunt letten. Ik ben eerder twee periodes lid van de gemeenteraad geweest en toen was het ondenkbaar dat wij als wat kleinere fractie van de VVD de portefeuille Financiën kregen, daar zaten allemaal mensen bovenop. Wij vinden het echt heel erg mooi dat wij iemand hebben, een beetje een jonger bewindspersoon, die de kwaliteiten heeft. Ik wist dat hij heel veel heeft gestudeerd, maar ik wist niet dat hij zoveel had gestudeerd. Ik vind het echt schitterend dat hij de portefeuille krijgt met Financiën, Avalex, Accommodatiebeleid en dan ook nog eens de nieuwe sporthal. Dat vinden wij echt helemaal top en nogmaals, het Sociaal Domein is ook bij ons in hele goede handen, maar wij zijn ook voor een goed en verantwoord financieel beleid, ik denk dat dit ook buitengewoon belangrijk is. Voorzitter, natuurlijk ook de andere voorgedragen wethouders, volgens mij zie je nu al dat het een hartstikke goed team is in combinatie met onze burgemeester. Volgens mij wordt dat echt smullen, dat wordt prima samenwerken met elkaar. Voorzitter, dan wil ik toch nog wel een ding toevoegen. Een dankwoord naar onze formateur Dick Sluimers en alle medeonderhandelaars in beide rondes. Het waren toch wel unieke ervaringen, drie maanden lang gewoon naast een baan. Je vergaderde gewoon de ene na de andere avond van 19.30 tot 22.30 uur en van 22.30 tot en 23.30 uur, het werd steeds later. 's Morgens ging bij mij het wekkertje weer om 6.00 uur en op het werk vroegen ze: Ronald, kun je dat allemaal combineren? Ik zei: dat is de verkeerde vraag, je moet vragen of ik nog wel een beetje slaap, misschien is dat een betere vraag. Dat zijn onze hobby's, we worden onderhandelaar, we worden kandidaat-raadslid, we worden raadslid, we willen wethouder worden, we willen fractievoorzitter worden, we willen alles, maar ik zat thuis wel te denken: wat als mijn partner dat zei, wat zou ik daar dan van vinden? Wij vinden het met zijn allen heel normaal dat we het allemaal doen, maar de partners moeten het ook allemaal maar leuk vinden. Als je wat ouder wordt, denk je ook wel eens aan hele goede uitspraken en dat was de uitspraak van professor Kuitert: alles is politiek, maar politiek is niet alles. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan is het woord aan D66, de heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Dank u voor het woord voorzitter. Het is misschien wel een pijnlijke grap die ik niet had willen uitlokken door dichtbij GroenLinks en de PvdA te gaan staan, maar dat heb ik gedaan om straks de wethouder te kunnen aankijken als ik iets aardigs tegen hem zeg en ik ben blij dat ik toch een beetje bij jullie in de buurt mag staan. Voorzitter, de D66-onderhandelaars hebben op tweede Pinksterdag 21 mei jl. vernomen dat er dat weekend een bom was ontploft. We hebben het allemaal over hoe lang het heeft geduurd, maar voor mijn fractie heeft het vier weken en vier dagen geduurd. Vanaf 21 mei, toen ik werd gewaarschuwd dat dat ik de volgende dag bij de heer Sluimers op herhaling mocht, tot 21 juni, dat is volgens de kalender vier weken en vier dagen en dat was een rollercoaster van formaat. De eerste twee weken hebben de heer Ooms en ik geprobeerd het badwater te proeven en dat is de tijd die de informateur/formateur niet meetelt. Daarom is het voor hem ook veel eerder klaar, in drie weken, maar voor ons waren die eerst twee

weken wel degelijk belangrijk. Er werd ons vanaf de zijlijn natuurlijk van alles toegeworpen: jullie springen op een rijdende wagen, je moet tekenen bij het kruisje en ik zal u de andere teksten die ons zijn toegeworpen, onthouden. Ik heb bij de heer Ooms thuis koffie gedronken en daar hebben we gezegd: we gaan het aan en we gaan er samen op af. Dat is met vier op een wonderlijke wijze afgerond. De eerste paar keren dacht ik wel even: misschien hebben al die mensen van de zijlijn toch een beetje gelijk, maar uiteindelijk is het ijs in de eerste week gebroken, zijn we in een moordend tempo in goed overleg geraakt en hebben we heel veel bereikt. Een aardige anekdote is dat de eerste week dat de heer Sluimers er niet was het tweemaal zo snel ging, maar gelukkig kwam hij terug om mij te jureren omdat ik natuurlijk als zeeman... Ik heb trouwens ook al aardig in de krant gestaan, als de zoetwaterkapitein met het minismaldeel. Wie van u dat heeft verzonnen, gefeliciteerd met die grap. Uiteindelijk gaat het om financiële kennis in die spannende dagen. We hebben toen enorme stappen gezet door de echte problemen bij de haren te pakken en daarover na te denken. Uiteindelijk heeft Wassenaar toch een aantal briljantjes die niet zo briljant zijn en die zijn allemaal benoemd, de heer Van Doeveren heeft dat keurig geëxpliciteerd. D66 is tevreden met het bereikte akkoord. Onze inzet bij de verkiezingen en na de verkiezingen was meewerken aan een brede coalitie, verantwoordelijkheid dragen in een tijd dat veel van het bestuur wordt gevraagd en die beide doelen hebben we gehaald. Inhoudelijk is het goed uitgewerkt. Het is ook net behandeld, Sociaal Domein, fysiek domein, beleidsintenties worden gedekt door hoofdstuk 5. Dat was mijn examen, hoofdstuk 5, dat is eigenlijk het hele leven van de informateur in een nutshell. Zonder dat kun je niet verder en dat ben ik eens met de anderen die dat hebben gezegd, het coalitieakkoord is zeer doortimmerd en we zullen onszelf moeten houden aan dat hoofdstuk 5. De portefeuille voor mijn partij is mooi gevallen. We hebben een prima idee, dat was trouwens van Ronald, om teams van twee te maken en ineens waren wij samen van het Sociaal Domein, maar we hebben dat met liefde aanvaard. De portefeuille ziet er goed uit en als ik dan over D66-briljantjes spreek, zitten die er bij ons in en wij zijn daarover tevreden. Het zal zeker goed bij onze wethouder passen, zij heeft ervaring op dat gebied. Zij gaat met name het nieuwe dossier Burgerparticipatie oppakken en daar is ze in getraind in eerdere wethouderfuncties. Al met al een coalitieakkoord en een wethoudersploeg die er mogen zijn. Ik heb van alle andere collega's gehoord dat ze staat te trappelen om aan de slag te gaan en ik wens ze alle succes. Bij het bedanken wil ik de griffie noemen, die werd net niet genoemd en dat doe ik dan nu. Dan kent u mij wel van de griffie, waarom staat er vandaag een ongetekend exemplaar op de iBabs? Alles doet direct weer pijn, nee hoor grapje. (Er wordt buiten de microfoon gesproken) Dat gaan we ook uitwerken, het ligt altijd aan een ander, daar gaan we ook mee ophouden. Freddy, vrijdagochtend hadden wij een cursus, dat was de voorcursus voor de steunkousen. Die waren altijd om 9.00 uur en om 8.00 uur zaten we met enkele diehards op de kamer van de wethouder van Financiën. Ik wil je heel hartelijk danken voor al die bijles en ook mijn goede vriend van toen Passie nu Lokaal omdat ik mij zonder die kennis geen voldoende op de hals had weten te halen bij de heer Sluimers. Het begon met een 7 en aan het einde riep hij: het kan ook nog wel een 8 worden. Zonder gekheid Freddy, dank voor al hetgeen je in die 2,5 jaar aan elkaar hebt weten te knopen. Ik heb geen bos bloemen voor je, maar de dank is niet minder groot. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan geef ik het woord aan Hart voor Wassenaar, de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, Wassenaar heeft een coalitieakkoord en een college voor de raadsperiode 2018-2022 en dat is heel mooi. We vinden het een erg interessant coalitieakkoord. Bij het lezen ervan betrapte ik mezelf regelmatig op een glimlach, veroorzaakt door wat erin stond. Een behoorlijk aantal keren herkende ik de teksten uit voorstellen, o.a. besproken in een eerdere fase. Het is bijvoorbeeld mooi te lezen dat het begrip groene grachten en een dorp in balans is overgenomen. Inhoudelijk zien we ook veel overeenkomsten met de inbreng van Hart voor Wassenaar en daar zijn we blij om. Voor Hart voor Wassenaar is, zowel voor de vereniging als voor de fractie, zelfstandigheid het eerste doel. Inmiddels is het een ieder duidelijk dat een minimale voorwaarde voor zelfstandigheid, financiële gezondheid is. In dit kader verblijdt het ons dat onze wens om als gemeente geen schulden aan te gaan in dit akkoord is opgenomen en ook uit andere bronnen vernemen we dat een overname van Wassenaar van de radar is. De provincie heeft de aandacht nu gevestigd op het oplossen van problemen in andere gemeenten en lijkt Wassenaar niet te willen betrekken bij de oplossing voor die andere gemeenten. We realiseren ons wel dat het bij de landelijke en provinciale overheden nadrukkelijk de wens is om de trend van gemeentelijke herindeling voort te zetten. We zullen in dat opzicht alert moeten blijven. Wij geloven pas in duurzame zelfstandigheid van Wassenaar wanneer de provincie en het rijk die zelfstandigheid erkennen. Er blijft een soort zwaard van Damocles boven ons hangen, maar voorlopig is de druk van de ketel. Wat Hart voor Wassenaar enigszins mist, is een visie op de bevolkingsontwikkeling en de samenstelling ervan. We willen graag dat iedere Wassenaar op een zo aangenaam mogelijke wijze in Wassenaar oud kan worden, maar met de voortschrijding van de vergrijzing, betekent dit dat de totale bevolking moet

toenemen om ruimte te bieden aan jonge Wassenaarders. We zien ook wel dat er moet worden gebouwd, herontwikkeld e.d., maar hoe moet de bevolking van Wassenaar er over twintig jaar uitzien en wat moeten we daarvoor doen? Ik heb deze relatie onvoldoende kunnen vinden. Hart voor Wassenaar is nadrukkelijk voorstander van de bouw van een nieuwe sporthal, dat waren we, dat zijn we en dat blijven we. Wat betreft het sluipverkeer en de toegankelijkheid van Wassenaar, zien we in het akkoord weinig anders dan wensen en ideeën. We zijn zeer zorgelijk over of er in de komende jaren werkelijk verbetering van enige significantie zal plaatsvinden. We maken ons zorgen dat hier meer sprake is van lipservice dan van daadkracht. Voorzitter, Hart voor Wassenaar was de vorige raadsperiode de enige die tegen het nieuwe inzamelen heeft gestemd en we zijn er nog steeds trots op. We zijn ook blij dat via de verkiezingen ons standpunt breed draagvlak heeft gekregen. We zijn ervan overtuigd dat het uitstel van de plaatsing van de paar honderd ondergrondse containers verwordt tot afstel en dat scheiding achteraf zich zal bewijzen als de betere optie. Inmiddels hebben we begrepen dat het onderhandelingsresultaat over de huidige inzamelingsovereenkomst veel beter kan en we gaan er daarom vanuit dat het college in staat is de wekelijkse ophaalfrequentie van de grijze bak zonder meerkosten in ere te herstellen. Voorzitter, er staat een zin in het coalitieakkoord die ik zou willen voordragen voor de meest nietszeggende zin van het heel coalitieakkoord, ik citeer: "voor de regionale Woonvisie zullen we ons primair inzetten voor het regionale belang van het Wassenaaarse woonmilieu en voor verdere verruiming van het lokaal netwerk". Ik heb echt geprobeerd deze te begrijpen en ik zou graag nadere duiding van deze zin willen hebben. Ik heb een donkerblauw vermoeden omdat hij precies staat op de plek waar ik hem verwachtte, maar als dit duidelijk wordt, heb ik mogelijk nog een vervolgvraag. Voorzitter eigenlijk zijn we helemaal niet ontevreden over het coalitieakkoord, we zijn zelfs tevreden, tot daar waar en het huishoudboekje begint en het de financiën betreft. Alle lovende woorden van zojuist zijn gehoord, maar ik kom daar later nog op terug. Zelfs in deze financiële paragrafen zien we nog wat lichtpuntjes en laten we het eerste lichtpuntje maar noemen, de verhoging van de Toeristenbelasting met € 240 miljoen. Sorry, sinds begin april jl. heb ik hier heel veel last van en als ik geld uit mijn portemonnee trek, zegt mijn vrouw: heb je nu echt € 3 miljoen in je portemonnee zitten? Ik zal waarschijnlijk nog de zomer nodig hebben om dit af te leren. Toeristen en bezoekers gaan 25% meer bijdragen aan Wassenaar om Wassenaar mooi te houden. Dat was een vurige wens van Hart voor Wassenaar. We hebben ieder jaar bij de begroting een motie ingediend met het verzoek de Toeristenbelasting te verhogen, die werd stevast weggehoond en nu zijn we geen lid van deze coalitie en komt het toch. Als we het vier jaar geleden bij de eerste motie van Hart voor Wassenaar hadden gedaan, hadden de bezoekers van Wassenaar nu al de helft van de renovatie van de Warenar opgebracht. Anders dan het CDA en de VVD in het persbericht na het klappen van de besprekingen hebben gemeld, zijn dit opbrengsten die niet door de Wassenaarders worden betaald, ze worden door de bezoekers van de Wassenaarders betaald, maar een vergissing op financieel vlak is snel gemaakt. Het tweede lichtpuntje, inkomsten uit verkoop van onroerend goed voor zover boven de boekwaarde worden toegewezen aan de algemene reserve. Wij hebben daar twee vragen over. In de kaderbrief van 2019 is een boekwinst van bijna € 1 miljoen, € 937.000,00, opgenomen. Naar ik aanneem, zal deze niet voorkomen in de begroting van 2019. Een tweede vraag. In het jaarresultaat van 2017 was € 3,5 miljoen boekwinst opgenomen waarvan de helft niet naar de algemene reserve is gegaan. Hoe moet ik dat begrijpen in het licht van de nieuwe principes die bij het vaststellen van de jaarrekening al bekend waren? Het derde lichtpuntje heb ik al eerder genoemd. Er worden geen schulden aangegaan. Voor Hart voor Wassenaar is dit een keiharde, de deurstop, de deur kan niet verder open dan de deurstop. Geen schulden is een verschrikkelijk belangrijk uitgangspunt. We hebben er hard voor gepleit om dit op te nemen en we zijn ook blij dat dit erin is gebleven. Dit principe zal in deze raadsperiode niet in gevaar komen, maar de relevantie is vooral dat het statement er ligt en dat het voor een volgende coalitie veel moeilijker is om dit principe aan de kant te schuiven. Ik denk dat dit de grote winst van de afgelopen drie maanden is. Aan het begin van het jaar was er nog € 19 miljoen op de bank plus de € 15 miljoen in de langetermijnlening van de Rabobank die in 2019 vrijkomt, samen € 34 miljoen. Op enig moment zal ik aan de wethouder vragen of hij deze € 34 miljoen in de portemonnee ziet zitten en als dat zo is, dan is dat heel mooi. We zullen de vragen uiteraard bij de begroting opnieuw stellen. Voorzitter, we vinden het grappig dat op pagina 22 staat en ik citeer: "deze handelswijze leidt ertoe dat de huidige begroting niet echt in evenwicht is, zoals wij dat graag zouden willen zien". Dat wil dus zeggen dat de partijen in deze coalitie, exclusief de VVD, erkennen dat zij met het invoeren van een kapitaallastenreserve in de vorige raadsperiode niet voor een begroting hebben gezorgd die in evenwicht is, ach de koe blijft bruin van achteren. Op enig moment zal ik wel de vraag stellen hoe de wethouder hierover denkt. Het is onduidelijk wat wel en niet in de begroting voor 2019 komt. Tot onze spijt heeft de kaderbrief een verslechtering van de vooruitzichten opgeleverd en de voorjaarsnota houdt op termijn ook een verslechtering van mogelijk € 600.000,00 in. Hart voor Wassenaar wil wat dat betreft afwachten hoe de begroting 2019 er daadwerkelijk uitziet. De waterscheiding tussen het CDA en de VVD enerzijds en Hart voor Wassenaar anderzijds ligt op twee vlakken. Het belangrijkste is dat bij Hart voor

Wassenaar de overtuiging ontbrak dat de bezuinigingen voldoende zouden zijn om de cashflow outflow te stoppen. Die overtuiging bestaat nog steeds. Niet meer uitgeven dan ontvangen is zonder inkomstentoeename in onze ogen niet mogelijk. Daar bovenop ook nog eens geld aan de kant zetten om hetgeen we nu hebben te kunnen vervangen wanneer die tijd komt, bijvoorbeeld het zwembad, zal helemaal niet gaan. We waren er ook niet van overtuigd dat de politieke wil aanwezig zou zijn om, wanneer dit zich zou openbaren, tot verdere inkomstenverhoging te komen. Een politieke onzekerheid waarvoor wij geen verantwoordelijkheid konden nemen. Daarom wilde Hart voor Wassenaar op voorhand de zekerheid dat de inkomsten hoog genoeg zouden zijn, zodat er een dusdanige financiële zekerheid zou blijven bestaan dat de dienstverlening en de duurzame zelfstandigheid niet in gevaar zouden komen. Voor iets anders dan dat kon Hart voor Wassenaar geen verantwoordelijkheid nemen. Voorzitter, tot zover had het coalitieakkoord voor ons niet veel verrassingen. De samenstelling van het college was echte mindblowing, vijf wethouders die in een lang weekend Wassenaar gaan besturen, old cheese, no engines. Eén wethouder per veertig ambtenaren voor Wassenaar en één wethouder per vier raadsleden, wat een luxe. Voorzitter, ik heb niet van zo heel veel dingen verstand, maar van organisatiestructuren en hun bijbehorende missie ernstig veel. Ik heb zeer ernstige twijfels over of dit gaat werken en dat zeg ik vanuit professioneel inzicht meer dan als raadslid. Omdat ik het niet begrijp, vermoed ik een geheim plan. Zou het zo kunnen zijn dat dit geheime plan is dat deze overkill aan wethouders is bedoeld om in één klap de hele bovenste laag van het ambtelijke apparaat te vervangen, veel directer te gaan aansturen en zo bezuinigingen te realiseren? Ik laat die vraag even hangen. Ik keer terug naar het begin. Het is mooi voor Wassenaar, een dorp in balans met groene grachten, dat er een coalitie is en dat er een college van burgemeester en wethouders is. Het gaat uiteindelijk om Wassenaar en de Wassenaarders en het gaat om een dorp in balans. Los van de politieke verschillen die ook de komende vier jaar zullen blijven bestaan en na deze aardige woorden van vanavond, hoop ik dat ik ze lang kan volhouden, maar we zullen er ongetwijfeld nog wel eens een discussie over hebben. Los van de politieke verschillen zeg ik een ieder dank, zeker ook de heer Sluimers, maar een ieder die hierbij betrokken is, voor het uiteindelijke tot stand komen van dit coalitieakkoord en het feit dat Wassenaar hopelijk de komende vier jaar op een fatsoenlijke manier wordt bestuurd. Hart voor Wassenaar zal daarbij zijn en over vier jaar zullen we er ook nog bij zijn, uiteindelijk is het zo dat Wassenaar langer duurt dan vier jaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ik kijk naar de fractie van DLW. Betekent wat u net zei dat u niets wilt zeggen of toch wel? U gaat toch iets zeggen, prima. Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ik ga heel kort iets zeggen, dan kan ik ook niets verkeerd zeggen. Ik kan en ik zou eigenlijk ook iets moet zeggen over het coalitieakkoord, maar ik ga dat niet doen en dat doe ik onder verwijzing naar mijn verklaring aan het begin van de vergadering. Het is een aantasting van het democratische proces, maar helaas bent u als verantwoordelijk portefeuillehouder nog niet bereid daar iets aan te doen. Eén opmerking wil ik wel maken en die gaat over het proces. De heer Sluimers beweerde een tweede overleg met DLW te hebben gevoerd, maar dat is niet juist. Er is geen tweede overleg gevoerd. Alleen al dat feit is veelzeggend over dit akkoord. Ik wil het hierbij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan ga ik naar de fractie van GroenLinks. De heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Dank voorzitter. Ja, ik schrijf niet vaak mijn teksten uit, maar dit keer heb ik dat toch gedaan. Ik denk niet dat ik het binnen vijf minuten ga redden, maar we zullen het zien. Daar staan we dan, volgens mijn berekening 104 dagen na de verkiezingen in maart jl. en eindelijk is het dan toch gelukt in Wassenaar. Waar bijna alle gemeenten in Nederlands al lang en breed klaar zijn, bleek het in Wassenaar toch erg lastig om een akkoord in elkaar te draaien. Ik kan me nog goed herinneren dat we compleet verkleumd in de striemende kou in de Langstraat stonden, het lijkt een eeuwigheid geleden. Een breed gesteund akkoord, maar zonder de steun van de linkse partijen. Niet omdat GroenLinks en de PvdA hebben geweigerd om mee te praten, maar omdat de VVD en het CDA geen behoefte hadden aan een gesprek met ons en dat terwijl GroenLinks en de PvdA, in tegenstelling tot bijna de hele raad, de enige partijen zijn die niet zijn begonnen uit een afscheiding of waar fractieleden zijn weggelopen, stabiele partijen die niet bekend staan om rare fratsen. GroenLinks rest nu de oppositie, een oppositie die bestaat uit vijf eenlingen. Zet daar een coalitie tegenover met eigenlijk één woordvoerder en drie anderen die een toelichting geven op het proces en ik zie een zware vier jaar voor me. De verwachtingen waren bij mij hoog, als je er zo lang over doet, moet er toch wel een goed verhaal liggen met duidelijke keuzes en een visie, maar dat blijkt toch wat anders te zijn dan verwacht. Ik noem een paar zaken die mij opvielen. De ondertitel: een aantrekkelijk en duurzaam dorp voor iedereen. Dat biedt hoop, aantrekkelijk, duurzaam, iedereen, daar ben ik helemaal voor, maar dan ga je lezen. Duurzaamheid, wat gaan we concreet doen? Ik ben het niet tegengekomen. Wat algemene tekst, een onderzoek, er komt

een ambtenaar en ik ben zelf ambtenaar dus ik mag het echt zeggen, maar alleen een ambtenaar maakt het verschil niet. Als er geen doelstellingen, geen budget en geen concrete harde afspraken zijn, dan heb je daar helemaal niets aan. Een van de grootste opgaven de komende jaren is de energietransitie, woningen van het gas af, wind, zonne-energie, helemaal niets concreets hierover. klimaatbestendigheid, een speerpunt van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten voor de coalitieakkoorden, het staat er niet in. De nieuwe coalitie kijkt weg en schuift door, maar het staat wel ontzettend goed op de kaft als je het over duurzaamheid hebt. We gaan verder, de bibliotheek volgens het akkoord en ik citeer: "we koesteren onze moderne bibliotheek en onderzoeken welke functies we eventueel nog kunnen toevoegen". Dan denk ik: dat zit wel goed. Deze coalitie maakt ervan: we bezuinigen € 100.000,00 op de bibliotheek. Groen en erfgoed. Volgens de coalitie is Wassenaar een mooi dorp met veel groene ruimte. 'Nog wel', denk ik dan omdat deze coalitie besluit: we schaffen de kapvergunning af, we beperken de Welstandcommissie en we bezuinigen € 125.000,00 op Erfgoedbeleid. Onderwijs. Ik citeer weer uit het coalitieakkoord: "Elke kind moet zich maximaal en zonder beperkingen kunnen ontwikkelen in Wassenaar". Dat klinkt wederom goed, maar dan, zonder opgaaf van redenen: functioneert het niet, wordt de doelgroep niet bereikt, geen idee wat ze ervan vinden, maar dan is de conclusie: we stoppen met het bredeschoolproject Talentum. Talentum is juist gericht op het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen. Subsidies. Wederom staan er mooie plannen, aandacht voor iedereen, van jong tot oud, en het zo geroemde Wassenaarse verenigingsleven en wat doen ze? Deze coalitie gaat daar € 130.000,00 op bezuinigen. De ambtenaren die werken voor Wassenaar en Voorschoten kunnen volgens deze coalitie ook effectiever en beter werken en dus met minder mensen, conclusie: € 400.000,00 bezuinigingen. De invulling van hoe dit wordt bereikt, is volstrekt onduidelijk. Ook hier weer geen keuzes en hoewel we minder ambtenaren krijgen, compenseren we dat gelukkig wel, door de aansturing te vergroten naar vijf wethouders Ter vergelijking, Rotterdam had de afgelopen periode ook vijf wethouders, maar wel een begroting van € 3,5 miljard en 11.000 ambtenaren. Wij hebben een begroting van nog geen € 60 miljoen en voor Wassenaar ongeveer 200 ambtenaren. Het is al eerder gezegd, dat betekent één wethouder op veertig ambtenaren. Dan houden we de lijntjes wel lekker kort om het maar positief op te vatten. Een onbegrijpelijke keuze die hopelijk niet veelzeggend is over de bereidheid van partijen om het algemeen belang boven het persoonlijke belang te stellen. Het kan ook anders voorzitter. Is de beker dan nog niet leeg? Nee, ook nog € 200.000,00 op het fysieke domein eraf. Wat, waar, hoe? Geen idee omdat het er niet in staat. Als reden staat er en ik citeer weer: "om een evenwicht te bewaren tussen de verschillende onderdelen van de begroting". Er ligt dus geen gedachte ten grondslag aan hoe het beter kan, we bezuinigen om het mooi te laten staan in de tabellen en welke uitwerking dit in de praktijk heeft, is van onder geschikt belang. Ik heb het vaker gezegd, Wassenaar is niet deze raadzaal, Wassenaar is niet een begroting, Wassenaar is hierbuiten. Wassenaar heeft ruim 26.000 inwoners, het is Kerkehout, het is Nieuw Rijkdorp, het is het Rooie Dorp. Dan moet je geen afwegingen maken op basis van evenwicht tussen tabellen, dan kijk je wat nodig is en wat kan, je stelt een doel vast dat je wilt bereiken en je doet je stinkende best om het te halen. Wat gaat er dan wel gebeuren? Het centrum en het Stadhoudersplein krijgen een investering van € 600.000,00. Volgens het coalitieakkoord o.a. voor een openbaar toilet, meer fietsenstallingen en een gratis wifispot. Er is al gratis wifi in het centrum, in de bibliotheek, maar die moet waarschijnlijk vaker dicht door de bezuinigingen. U begrijpt voorzitter dat we hier onze vraagtekens bij hebben. Ik ben dan ook benieuwd naar de plannen. Er komt ook € 200.000,00 voor een innovatiebudget voor het Sociaal Domein. We hebben dit eerder geprobeerd, in 2015 met € 65.000,00, maar dat is niets geworden. Deze coalitie denkt dat we door er meer geld tegenaan te gooien een ander resultaat krijgen, we gaan het zien voorzitter. De Toeristenbelasting gaat fors omhoog en met deze verhoging wordt het aannemen van extra handhavers betaald. Een plan van GroenLinks bij de laatste begrotingsbehandeling, werd toen door alle coalitiepartijen afgeschoten. Er komt ook € 100.000,00 voor een lobbytraject voor een tunnel, ik vraag me af of zoveel geld nodig is. In campagnetijd zag ik een foto van de VVD-lijsttrekker met de minister van Infrastructuur en Water. Ik denk dan: dat moet ook anders kunnen. Als mooie aanvulling staat er ook in het akkoord dat er geen geld is om bij te dragen aan de bouw van een tunnel. We gaan dus anderen overtuigen om een tunnel te bouwen waar we zelf geen cent voor over hebben. Dat is niet een erg sterk verhaal voorzitter. Dan kan ik begrijpen dat je een duur lobbybureau nodig hebt om daar nog iets van te maken. Afvalinzameling, ook hier weer geen keuze, het is weggijken en doorschuiven. Precariobelasting, ook hiervan zegt iedereen dat er geen landelijke regeling komt, de coalitie schrijft het vrolijk op. We krijgen vanaf 2022 te maken met een inkomstendaling van € 1,8 miljoen, die de inwoners terugkrijgen in de vorm van lagere kosten voor nutsbedrijven. Volgens dit coalitieakkoord komt er dan een belastingverhoging voor de inwoners. Ze schrijven het niet op, maar het staat er wel, ook hier geen duidelijkheid. Ik kan nog wel even doorgaan, maar het moge duidelijk zijn, onder dit akkoord kan ik mijn handtekening niet zetten en het is duidelijk waarom GroenLinks ontbreekt. In mijn opsomming kom ik niet verder dan het noemen van bedragen. De toekomst van onze gemeente bestaat voor deze coalitie uit tabelletjes met getallen, dat is niet sturen, dat is

boekhouden. Financiën zijn voor GroenLinks een middel en niet het ultieme doel. De afgelopen jaren was de vaak terechte kritiek van de VVD dat het college plannen had, maar geen bedragen in de begroting opnam. Nu draaien ze het om en nemen een bedrag op zonder plan. Ik weet niet of dit zoveel beter is. Waarom geen woord over de doelstelling bij het Klimaatbeleid, waarom geen harde percentages of zelfs een streefwaarde? Waarom alleen maar harde getallen als het gaat om geld? Waarom staat er in de paragraaf over armoede niet gewoon: we vinden het onacceptabel dat er in Wassenaar kinderen zijn die opgroeien in armoede. Kinderen die niet naar verjaardagsfeestjes kunnen omdat ouders geen cadeaus kunnen kopen, dat is de praktijk. Waarom is in een van de rijkste gemeenten van Nederland, met een aanzienlijke bankrekening, een voedselbank normaal? Waarom moet zelfs de paragraaf die gaat over Minimabeleid afsluiten met: we gaan hier € 200.000,00 halen? We gaan oppositie voeren zoals we dat de afgelopen jaren hebben gedaan, zoals we de afgelopen jaren hebben bijgedragen aan het bestuur van ons mooie dorp, constructief, inhoudelijk en niet op de man. De afgelopen jaren hadden we een oppositie die vooral hard riep dat het anders moest. Als er slechte plannen komen, gaan we dat ook doen, maar daar laten we het niet bij, we gaan ook laten zien hoe het anders kan. Ik wil afsluiten met een succeswens aan de nieuwe wethouders. Als de raad straks met reces gaat, krijgen zij de schone taak om dit verhaal te vertalen naar concrete plannen en een begroting, geen benijdbare taak. Er zijn wat beroemde mensen aangehaald, maar ik wil afsluiten met een citaat dat vaak bij het CDA vandaan komt. Op hoop van zegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Van Noort van de PvdA.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. We bespreken het coalitieakkoord met de prachtige titel Wassenaar: zelfstandig en verantwoordelijk en daar staat onder op de voorpagina: een aantrekkelijk en duurzaam dorp voor iedereen. Eerlijk gezegd een goede titel en die nodigt eigenlijk uit de zaken toch positief te benaderen, maar al lezende bekruipt je toch het gevoel dat 'voor iedereen' niet de juiste weergave is om het akkoord te omschrijven. Mijnheer de voorzitter, het voordeel van een partij als de onze is dat je te allen tijde deskundigen kunt raadplegen die graag bereid zijn een analyse te geven van de onderdelen van zo'n coalitieprogramma, uiteraard met toestemming van de formateur omdat er een embargo op zat. Mijn verzoek aan deze deskundigen was om gehakt te maken van de financiële verantwoording van dit programma en de eindconclusie van mijn partijgenoten was en ik citeer: "De financiële verantwoording is zeer gedegen evenals het dekkingsplan om op korte termijn tot een sluitende begroting te komen". U begrijpt voorzitter, dat mijn wereld op instorten stond, maar gelukkig ging het advies ook iets verder, namelijk dat de keuze van de dekkingsmiddelen discutabel is. Hierbij kan ik terugvallen op het begrip 'voor iedereen'. De financiële dekking treft telkenmale niet de hele samenleving, maar slechts delen hiervan. In een prachtig tekst steken ze de loftrompet over de inzet van onze bevolking op allerlei gebied, sport, cultuur en noem maar op, maar als je dan verder kijkt, zie je eigenlijk staan: bedankt voor uw bijdrage aan de samenleving, maar we gaan wel bezuinigen op uw subsidies. We verschuiven het probleem voor een groot deel naar anderen en, mijnheer Van Sloten merkte dat ook al op, veel is helemaal niet uitgewerkt. 100.000,00 op de bibliotheek, € 100.000,00 op het Sociaal Domein, € 400.00,00 op de werkorganisatie, stoppen met subsidie voor Talentum, een greep uit de voorstellen die worden vastgesteld zonder motivatie, tekst en uitleg over de gevolgen en de consequenties hiervan. Het enige echt snijden in eigen vlees is 0,2 fte wethouders en dat kan je toch wel schamel noemen. Voorzitter, als je in ogenschouw neemt dat dit fantastische dorp voorzieningen heeft die je wilt handhaven, ligt het eerder voor de hand dat de totale bevolking er een bijdrage aan levert in plaats van te korten op sommige groepen. De verhoging van de ozb ligt, naast uiteraard goed kijken of je geen geld over de balk smijt, meer voor de hand en wat ons betreft, kunnen de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Als je de waardeinstijging van het onroerend goed stormachtig ziet groeien, ontstaat het beeld dat de rijken in dit dorp fors worden bevoordeeld. Voorzitter, als je dat in ogenschouw neemt, ontstaat toch langzaam het beeld van een gewoon rechts-liberaal college, de VVD en wat willige partners. Over het Sociaal Domein. Er wordt nauwelijks aandacht besteed aan armoedebestrijding. Men constateert dat het probleem bestaat en dat moet worden bekeken hoe je hiermee moet omgaan. Iedere zichzelf respecterende politieke partij had natuurlijk in zijn coalitieprogramma moeten opnemen dat het in dit rijke dorp een schandaal is dat er mensen buiten hun schuld met hun kinderen in armoede moeten leven en dat armoede radicaal uit onze samenleving moet worden verwijderd, koste wat het kost. Ook hier manifesteert zich echter een gewoon rechts college. Voorzitter, ook in het Sociaal Domein is veel te weinig aandacht voor onze inwoners met een beperking. Het dorp toegankelijk maken voor iedereen is een opdracht die wat de PvdA betreft in een coalitieprogramma prominent aanwezig dient te zijn. Een voorbeeld is dat een openbaar toilet dat goed toegankelijk is voor mensen met een beperking dankzij het beleid van het vorige college binnen een paar weken kon worden gerealiseerd. Het is echter niet duidelijk welke wethouder hiervoor verantwoordelijk wordt. Jongerenbeleid in combinatie met onderwijs kan op onze steun

rekenen, echter de conclusie dat het aanbod van onderwijs divers is, onderschrijven wij niet. Het aanbod op havoniveau is hoog, maar bijvoorbeeld vmbo-techniek is niet in het onderwijsveld in Wassenaar aanwezig. Wellicht zouden de scholengemeenschappen hier eens over moeten nadenken. Deze opleidingen zijn maatschappelijk gezien keihard nodig omdat vakmensen al schaars zijn en het zou een grote groep jongeren meer aan Wassenaar binden, dat was de doelstelling, jongeren aan Wassenaar binden. Het hoofdstuk Sport, ook bijzonder mager. Natuurlijk is een sporthal een groot project, maar door het vorige college reeds aangezwengeld en het is een lopend traject en geen nieuw iets van deze coalitie, maar dit college is klaarblijkelijk niet zo sportief. Ook bevreemdt het ons dat tijdens het sportdebat bij de afgelopen verkiezingen de VVD-woordvoerder, en dat was heer Menken, beloofde dat de sportverenigingen financiële steun krijgen als in de omliggende gemeenten. De sportbestuurders zullen zich wel bedrogen voelen met wat nu voorligt. Ook de cultuurparagraaf is mager, u gaat weer allerlei zaken onderzoeken en u stuit de bibliotheek tegen de borst, terwijl u zegt deze te koesteren, vroeger noemen wij zo iets een judaskus. Voorzitter, in het kader van het financiële beleid en de zorgen hierover is het uittrekken van € 100.000,00 om een lobby voor de ondertunneling van de Rijksweg te financieren niet verantwoord. Het is net als de VVD-lobby tegen windmolens, symboolpolitiek en dus te bestempelen als verspilling. Temeer daar het fileprobleem niet door een tunnel wordt opgelost, alleen we zien het niet meer. Wellicht is het een veel betere rol voor de landelijke lokale partijen om hun mensen te benaderen om voor Wassenaar te bekijken hoe die verkeerssituatie goed en kundig wordt opgelost, maar besteedt alseblief geen € 100.000,00 aan een lobby. Dan zou ik nog liever zien dat het geld aan het openbaar vervoer wordt besteed. Studies over een lightrail zijn leuk, maar het zou wenselijker zijn dat u het totale slechte openbaar vervoer van en naar ons dorp aanpakt. Veel verkeersmaatregelen roepen vragen op. Wat is nu precies de oplossing van verkeersregelaars op het Rozenplein, wat gaan die verkeersregelaars aan die situatie verbeteren? Een afslag naar Maaldrift is al lang afgewezen, wie gaat dat dan betalen en waarvan dan? De ingang van Duinrell verplaatsen, wat gaat dat allemaal kosten? Je kunt van mij wel aannemen dat Duinrell dit niet betaalt. Met betrekking tot duurzaamheid wordt nergens duidelijk gemaakt wat precies het verduurzamen van het beheer van de openbare ruimte inhoudt en een klimaatuitvoerder klinkt interessant, maar er is nergens iets te vinden over de criteria en de eisen hieromtrent. Dan voorzitter het bouwen in Wassenaar. Hierbij zien wij toch een totale breuk met de vorige coalitie. Op de valreep is in de vorige periode samen met de belangenorganisaties de notitie Kaders voor woningbouwprogrammering vastgesteld. De paragraaf over bouwen in Wassenaar in dit programma wijkt volledig af, over een betrouwbare overheid gesproken. In heel Nederland is de conclusie dat fors moet worden geïnvesteerd in sociale woningbouw en wat doet Wassenaar? We verlagen het aandeel sociale woningbouw in ons bestand van 30 naar 25% om daardoor meer ruime te creëren voor dure tot zeer dure woningen, waar geen stringente behoefte aan is. Ook hier is weer duidelijk dat Wassenaar een college met een rechts signatuur heeft gekregen. Je zadelt de regio met het probleem op, maar je beweert in je stuk wel dat samenwerken in onze genen zit, daar zal de regio van opkijken. Voorzitter, er staan natuurlijk ook goede dingen in het programma, maar de tijd is te kort om die hier allemaal te benoemen, u begrijpt dat ik me beperk tot zaken die wij als PvdA anders zouden benaderen. Wij maken geen deel uit van het college en daarom probeer ik op deze wijze die zaken aan de orde te stellen en ik zeg dit ook omdat wij van mening zijn dat de informateur en de betrokken partijen van het begin af aan de verkeerde route hebben gevolgd. Er had in deze tijd een zo breed mogelijk college moet zitten. Terecht dat de grote winnaar en de tijdelijke winnaar van de verkiezingen het initiatief hebben genomen, maar ik draag ook nog een verleden met me mee. Ik heb meegemaakt dat de VVD elf zetels in deze raad had en toch werden er steeds colleges gevormd met CDA en progressief Wassenaar. Een VVD die begreep dat je in een gemeente ruimte moet geven aan alle stromingen, je met elkaar moet overleggen, een programma moet maken en niet zeggen: tekent u maar bij het kruisje. Later werd die VVD arrogant en dat leidde tot een exodus naar zogenaamde lokale partijen. Ook financieel werd het door deze arrogantie een janboel. Onze grote angst is dat die arrogante niet luisterende VVD niets heeft geleerd en met voor Wassenaar catastrofale fouten verdergaat. Voorzitter, de signatuur van de partijen die verder dit college vormen is ons niet duidelijk. Wel is duidelijk dat ze er gezamenlijk voor hebben gezorgd dat progressief Wassenaar niet meer is vertegenwoordigd. We zijn dan ook zwaar teleurgesteld over het proces dat tot het college heeft geleid. Ook het aantal wethouders baart ons zorgen. Vijf parttime wethouders, je moet het toch wel heel goed kunnen regelen. Drie fulltime wethouders van hoge kwaliteit was beter geweest, maar iedere partij moest toch weer zo nodig een wethoudertje hebben, de VVD zelfs twee, een ouderwetse conservatieve gedachte. Wethouders hoeven tegenwoordig niet eens meer lid te zijn van een partij en het is vreemd dat een grote VVD-afdeling in Wassenaar niet eens twee Wassenaarse wethouders kon vinden en net als D66 beroepswethouders levert die bereid zijn om in wat voor dorp dan ook wethouder te zijn, als ze er maar niet hoeven te wonen. De PvdA deed in het vorige college ook mee zonder eigen wethouder, geen centje pijn, maar goed het is zo voorzitter en ik heb u beloofd dat ik positief zou eindigen. Wij als PvdA trachten in de komende periode in dialoog met de Wassenaarse burgers,

verenigingen en instellingen het beleid bij te stellen. We gaan ervan uit dat ook dit rechtse college toch over onderdelen van het akkoord met de raad in discussie gaat. Als handreiking stellen wij voor dat het college snel een collegeprogramma en een tijdplanning maakt en die met alle raads- en commissieleden bespreekt. Het lijkt ons goed dat we hiervoor een avond voor uittrekken waar we met elkaar op alle onderdelen als het ware de diepte in kunnen voor de nieuwe raadsvergaderingen losbasten. Voorzitter, wij wensen oprecht dat onze zorgen ongegrond zijn. Het is wel onze insteek om met zijn allen voor een goede periode voor alle Wassenaarders te zorgen. Als het college met goede voorstellen komt, zullen wij deze als zodanig begroeten, maar als wij vinden dat Wassenaarders, en met name Wassenaar met een smalle beurs, door u worden benadeeld, zult u gaan ervaren wat echte oppositie is. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ik kijk naar mevrouw Hagen. Hebt u behoefte? Ja. U hebt het woord.

Mevrouw **Hagen**: Geachte allen die aanwezig zijn. Vandaag is het voor mij als fractie Hagen een dag om u allen attent te maken op het sociale deel dat ontbreekt in het coalitieakkoord. De afgelopen tien jaar hebben de minima, personen met een lichamelijke of geestelijke beperking en ouders van kinderen met diverse problematieken flink ingeleverd om banken overeind te houden op landelijk niveau en ook nu weer mogen ze de dividendafrek ophoesten. Nu zult u denken, daar kunnen wij niets aan doen, zo wordt dit landelijk bepaald. U dient er echter voor te zorgen dat mensen een fatsoenlijk leven kunnen leiden in Wassenaar. U hoort ervoor te zorgen dat ze kunnen meedoen in de Wassenaarse samenleving en daar faalt u in. U kiest ervoor om wederom wantrouwen te hebben richting uw inwoners en de zakken te vullen van organisaties die zelf hun regels mogen bepalen en daarmee o.a. de privacy schenden. Geen cent rechtstreeks naar de inwoners, waar het werkelijk van is afgepakt. U stelt hen liever onder curatele van organisaties en pakt hiermee hun autonomie af. Uw idee dat armoede onmiddellijk dient te worden gekoppeld aan schuldhelpverlening is belachelijk. De schulden worden niet door de mensen gemaakt maar worden in veel gevallen veroorzaakt door de gemeente en het rijk. Studenten lenen een negatief fortuin om te kunnen studeren en leven. Na een startkwalificatie vervalt het recht op kinderbijslag en kindgebondenbudget en dat kan al met zestien jaar. Stille armoede, stenen rijkdom, werkende minima, allen gaan de aankomende maanden weer financieel watertrappelen door bijvoorbeeld wat nu gaande is, de te late verzending van de gemeentelijke aanslagen. Door simpelweg de bijzondere bijstand op te trekken volgens NIBUD-bepaling kan veel ellende en kosten worden voorkomen. De inwoners zijn de afgelopen jaren de melkkoe van het rijk en de gemeente geweest en u hebt separaat deze koe diverse malen tot op het bot uitgemolken. U doet aan arbeidsverdrinking door mensen verplicht gratis te laten werken onder de noemer mantelzorger. De geldelijke uiting van waardering is al jaren geleden afgeschaft wat mij brengt bij het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Deze gemeente is op alle vlakken niet toegankelijk en inclusief te noemen. Van het aanvragen van voorziening voor jong en oud tot het zelfstandig naar het strand kunnen met een hulphond. Niet heel Wassenaar is toegankelijk voor personen met een hulpmiddel, stoepen, fietspaden, wegen, er valt veel te doen om dit te bewerkstelligen en dan ook nog het incidentele onderhoud, bijvoorbeeld in de winter met sneeuw en ijs. Hier komt het stukje leeftijdsdiscriminatie in beeld. Jongeren met een beperking die zelfstandig kunnen wonen, mogen niet reageren op een nultredenwoning. Van onderwijs waar onze kinderen nog steeds met busjes uren worden rondgereden naar ontwikkelingsplekken buiten hun sociale leefomgeving tot het door volwassenen met een chronische ziekte of handicap te kunnen laten meedoen als vrijwilliger. Van de uitgekilde financiële ondersteuning tot het oneindig moeten bewijzen dat je echt altijd ziek bent of gehandicapt bent en wanneer trekt u als coalitie aan de bel en gaat u ervoor zorgen dat de gemeente Wassenaar zich ferm uitsprekt tegen de loondispensatie? Pak uw verantwoordelijkheid en zorg ervoor dat de inwoners van Wassenaar met hulp- en zorgvragen terecht kunnen waar ze horen, bij de gemeente en ze niet worden gedwongen om te afdelinghopen. Ga overigens niet uit van de mondige burger, maar juist van de onmondige, neem de zwakste als voorbeeld bij het maken van uw beleid en onthoudt: beter ten halve gekeerd aan ten hele gedwaald. Als laatste de MRDH. We hebben nu enkele dagen de stakingen van de chauffeurs mogen meemaken. Waarom sluiten wij in de MRDH contracten af, waarbij bedrijven die niet goed voor hun werknemers zorgen in aanmerking komen? Wassenaar is een Fairtrade Gemeente, maar alleen buiten de grenzen? Als Fairtrade Gemeente zou het bewustzijn van eerlijk loon en goede leef- en werkomstandigheden toch de mantra horen te zijn. Ik beseft dat ik me heb beperkt in wat allemaal belangrijk is, maar ik verwachtte dat de andere oppositiepartijen u hierover wel de oren over zouden wassen en ik hoop dat u bij alle posten niet vergeet de structurele kostenpost 'Ik creëer een rel want dat is mijn verdienmodel Paulides'. Dat moet in alle domeinen worden meegenomen. Dank u.

De **voorzitter**: Als laatste de heer Mulder.

De heer **Mulder**: Dank u wel voorzitter. Na de laatste vijf sprekers is het wel ineens een heel ander verhaal. In eerste instantie sluit ik me graag aan bij de eerste vier sprekers. Wassenaar heeft de komende jaren een enorme uitdaging voor de boeg. Er ligt een nieuw coalitieakkoord dat ervoor moet zorgen dat Wassenaar een stabiele en goed bestuurd gemeente wordt. Dat is belangrijk omdat de inwoners van Wassenaar willen dat we zelfstandig blijven. Zelfstandigheid brengt verantwoordelijkheid met zich mee en dat betekent dat Wassenaar de gestelde doelen moet behalen. Wij nemen die verantwoordelijkheid en gaan er met de coalitiepartijen voor zorgen dat het plan ook kan worden uitgevoerd. Wij danken de coalitiepartners dat er op het laatste moment nog enige aanpassing kon worden gemaakt. Wij wensen de wethouders veel succes met het uitvoeren van dit plan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer.

9b. Inhoudelijk debat over het coalitieakkoord

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan 9b. Ik stel voor dat de nieuwe coalitiepartijen om de beurt even het woord voeren. Ik heb gezien dat ze allemaal iets hebben genoteerd. Ik realiseer me overigens wel, en u net zo goed als ik, dat veel van deze discussiepunten natuurlijk het komende najaar bij de begroting en op allerlei andere momenten terugkomen en ik denk niet dat we alles nu tot achter de komma gaan uitdiscussiëren. De heer Van Noort gaf al aan dat het ook terugkomt bij het collegewerkprogramma en ik neem aan dat hij dat daarmee onderschrijft, maar het lijkt me goed dat er een korte reactie komt van de vier onderhandelende partijen en dan begin ik bij de heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb het akkoord mogen introduceren, maar ik verzeker u, specifiek de heer Van Sloten, de komende jaren vind ik het al eervol genoeg dat ik zes leden van de VVD-fractie mag aanvoeren. De overige fracties zullen gewoon voor zichzelf spreken, zoals dat hoort, maar het is wel logisch dat één persoon een introductie geeft en niet viermaal hetzelfde verhaal wordt verteld. Zoals u zei burgemeester zei, zijn er heel veel uitvoeringsvragen gesteld en het lijkt me best logisch dat de vijf wethouders daar antwoorden op geven. Ik wil wel reageren op een paar algemene opmerkingen die zijn gemaakt. Aan de ene kant zegt de PvdA: we moeten geen geld over de balk smijten en aan de andere kant wil je niet kijken of er in het Sociaal Domein iets efficiënter kan worden gewerkt om ook besparingen te realiseren. Ik hoop toch dat het eerste overheerst. Er was ooit een wethouder van de PvdA die zei: in gelul valt niet te wonen. Dat betekent ook dat als je plannen hebt daar geld bij hoort. Natuurlijk staan de mensen een het dorp voorop, maar als er nergens geld voor is, kun je ook niets realiseren. Volgens mij hebben we beide nodig, geld en mooie plannen om dingen te kunnen doen voor de mensen, dat is geen cursus boekhouden zoals ik al heb gezegd. Dat geldt ook voor de sporthal. De heer Van Noort zegt 'daar ben ik ook voor', maar wij maken er geld voor vrij. Dat is wel een wezenlijk verschil, zonder geld komt er geen sporthal. Je kunt erom brullen en zeggen 'we willen het voor de mensen', maar je moet er wel iets voor doen en het geld hebben. Dat maken we nu wel degelijk vrij. Dan de ondertunneling van de Rijksstraatweg, meer openbaar vervoer. We kiezen eigenlijk voor beide, én kijken wat we meer kunnen met het openbaar vervoer, wat best een lastig traject gaat worden, én de ondertunneling van de Rijksstraatweg. Er gaan 80.000 auto's over de Rijksstraatweg, het wordt alleen maar drukker als Valkenburg erbij komt en een hele kleine bijdrage van Wassenaar zelf om een heel groot verkeersprobleem te willen oplossen, ook voor onze eigen inwoners, lijkt me wel degelijk heel gerechtvaardigd. De heer Van Noort zegt dat er te weinig aandacht is voor sociale woningbouw. We gaan alsnog ook aan de slag om hier sociale woningbouw neer te zetten, een kwart, maar ik zeg er ook bij: we moeten ook bouwen voor andere categorieën en dat is de vrije sector, de vrije sector en de vrije sector. Heel veel starters, jonge gezinnen, hebben behoefte aan een woning die ze zelf kunnen kopen en ik vraag de heer Van Noort om ook naar die mensen te kijken. Het gaat niet alleen om sociale huurwoningen, die zijn belangrijk, die willen we bijbouwen, daar kan Ronald ook van alles over zeggen, hij zit daar veel dichterbij dan ik, maar het gaat ook om de vrije sector, daar willen we ook zeker voor bouwen. De heer Van Noort zegt zich tot de inhoud te beperken, maar hij zegt ook iets over de mogelijke arrogantie van de VVD en vijf wethouders. U zei 'ik houd me bij de inhoud', maar u begon ook over de arrogantie van de VVD en vijf wethouders en ik voel toch wel de neiging daar iets over te zeggen. We zijn met veertien nieuwe leden in de raad, straks zestien. We zijn met een bijna volledig nieuwe VVD-fractie. Ik denk dat ik de heer Van Noort op geen enkel moment arrogant heb benaderd. Natuurlijk kijken we naar zijn voorstellen. Ik zeg er wel eerlijk bij, en zo doen we dat met elk voorstel, als wij het geen goed voorstel vinden, zullen we het niet steunen. Dat is misschien om inhoudelijk andere redenen, dat is omdat 3200 mensen op de VVD hebben gestemd voor wie wij opkomen en waarvoor we voorstellen in eerste instantie langs een liberale meetlat zullen wegen, maar dat heeft niets te maken met arrogantie en met recht aan de stemverhoudingen hier gaan we ook met de

heer Van Noort positief in gesprek. Ik hoop dat hij die handreiking in ieder geval wil aanpakken ondanks dat we over een aantal onderwerpen van mening zullen verschillen. Dan dat is volstrekt helder en over vier jaar zijn er weer verkiezingen en dan kan de kiezer zeggen wat die van ons heeft gevonden. Dan begonnen de heren Van Noort en Van Sloten over het Minimabeleid. Ik zeg er wel bij: Minimabeleid, daar gaat geen cent vanaf. Dat is verkeerd gelezen. Ik hecht eraan dat te zeggen omdat ik niet wil dat iemand die afhankelijk is van die ondersteuning en die nu thuis kijkt, denkt: wat gaat er nu gebeuren? Er gebeurt helemaal niets. Er staat ook in dat mensen integraal en op maat zullen worden ondersteund, daar gaat geen euro vanaf. Ik zeg tegen mevrouw Hagen: mensen krijgen dezelfde ondersteuning. Zij zegt dat je eigenlijk alles aan die mensen moet geven, maar er zijn misschien helaas ook zware groepen in Wassenaar die ondersteuning nodig hebben. Je kunt daarom niet zeggen: geef alles maar aan de mensen zelf om het op te lossen. Sommige mensen hebben zulke grote problemen dat ze moeten worden geholpen, of wij dat nou leuk vinden of niet. GroenLinks heeft een aantal vragen over de bezuinigingen gesteld, ik hoop ook dat de heer Van Sloten met open ogen wil kijken naar waar we inderdaad iets minder kunnen doen voordat we de ozb verhogen en als hij die bezuinigingen niet ziet zitten, waar hij het geld dan wel vandaan haalt of dat hij de ozb verder wil verhogen. Ik kan me voorstellen dat de meeste vragen gewoon vragen aan de wethouders over de invulling zijn, daar hoeft ik nu niet heel specifiek op te reageren. Volgens mij zitten er in ieder geval geen bezuinigingen op de groene ruimte in. Wat betreft klimaat, ik denk dat de heer Van Sloten, ook met zijn partijgenoten in Den Haag praat. Het verandert bijna dagelijks welke doelstellingen je moet opnemen, ze zijn zelfs in deze regeerperiode al weer een keer verschoven en ik stel voor dat we gewoon proberen aan te haken daar waar we kunnen en die verbinding te zoeken om echt werk te maken van duurzaamheid. We kunnen hier wel praten over percentages of doelstellingen, maar Wassenaar is geen eiland, Wassenaar is een kleine speler in een grote regio en we moeten met de weinige beschikbare middelen die we hebben daar maximaal resultaat op halen. Ik hoop dat we elkaar daar in ieder geval in kunnen vinden.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ja, ik nam aan dat we mochten interromperen. Het is allemaal leuk en aardig dat we kijken naar het landelijke, maar we kunnen ook gewoon zelf ambities hebben. Er staat: we gaan het mogelijk maken dat andere mensen dat gaan doen. Dat vind ik zo gemakkelijk, ik vind dat echt een doodoener. Er staat echt geen enkel concreet resultaat in. De vorige raad heeft unaniem een Klimaatprogramma vastgesteld, daar wordt niet eens aan gerefereerd, er wordt geen geld voor vrijgemaakt, duurzaamheid staat niet genoemd bij de grote projecten. Het zijn allemaal hele mooie woorden maar er staat werkelijk helemaal niets en om dan nu te zeggen: we weten niet zo goed wat men landelijk gaat doen. Dan zeggen ze in Den Haag: we weten niet zo goed wat Europa gaat doen en in Europa zeggen ze: ja, maar als Amerika niet meedoet, dan doen we ook niets. Dan wachten we met zijn allen op elkaar. Waarom nemen we niet een eigen verantwoordelijkheid en waarom schuiven we het allemaal weg en kijken we weg?

De **voorzitter**: De heer Van Doeverten.

De heer **Van Doeverten**: Dat zijn de heer Van Sloten en ik niet met elkaar eens. We nemen zeker onze verantwoordelijkheid en er zit een stevige duurzaamheidsparagraaf in. Laten we kijken, daar gaat het om, naar hoe we de komende jaren dat resultaat kunnen boeken. We kunnen allerlei vergezichten afspreken, maar we moeten vooral veel dingen op duurzaamheid doen en we gaan de komende periode gezamenlijke kijken hoe ver we kunnen komen.

De **voorzitter**: De heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Voorzitter, nog één keer. Een stevige duurzaamheidsparagraaf. Ik daag de mensen uit hem te lezen Als dit een stevige duurzaamheidsparagraaf is, dan maak ik me echt ernstige zorgen over de bestuurskracht voor de komende vier jaar. Er staat namelijk echt helemaal niets in. Er staan hele mooie woorden, het heeft onze aandacht en het is een integraal onderdeel, maar dat zegt helemaal niets. Het is allemaal papier, er staat helemaal niets. Er zijn grote opgaven, u zegt het zelf, waarom staat het dan niet genoemd bij de grote projecten? Waarom staat energietransitie niet genoemd bij de grote projecten? Waarom hebben we geen enkel woord over woningen van het gas af?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Doeverten.

De heer **Van Doeverten**: Voorzitter, het staat op papier omdat een akkoord altijd eerst op papier staat, dat zou ik bijna tegen de heer Van Sloten willen zeggen. Waarom staat het alleen op papier? Omdat we het nu bespreken en we het moeten gaan uitvoeren. Met alle respect voor de heer Van

Sloten, dat is natuurlijk een hele rare vraag. We gaan de komende vier jaar zien hoe ver we kunnen komen en aan het einde van de vier jaar ga ik daarover graag verder met de heer Van Sloten in debat. Eerder dan dat, daar sta ik zeker voor open, om het eerder met hem te bespreken. Wij willen Wassenaar groen houden, Wassenaar is ook zonder GroenLinks al vijftig jaar een hele groene gemeente en ik heb tegen iedereen gezegd dat dit zo blijft. Daar doen wij ook graag aan mee om het hier mooi en groen te houden, daar zijn we het volgens mij allemaal over eens. Dan heb ik die vraag gehad. De vraag van DLW was meer een procesvraag aan de formateur. Volgens mij heeft er geen tweede overleg met DLW plaatsgevonden, niet zozeer dat er geen uitnodiging lag van de formateur. Dan nog een vraag van Hart voor Wassenaar. Daar hoor ik toch heel positieve berichten, de heer Hendrickx is zelfs tevreden over de spelling. Groene grachten staat er nog in. Wat betreft de samenstelling van de bevolking, dat zijn we met elkaar eens. Wij willen ook dat Wassenaar niet verder krimpt. Volgens mij staat er daarom ook die woningbouwambitie. Als de heer Hendrickx nog goede andere ideeën heeft die we nu zouden moeten opnemen dan hoor ik het heel graag van hem. Over de boekwinst van € 900.000,00. Dat klopt, dat is in 2019 niet voor in de begroting. Hier zegt iemand: Ee ozb-verhoging zou ook bijdragen aan de bevolkingsgroei.

De **voorzitter**: Ik heb de indruk dat de heer Hendrickx een interruptie gaat plaatsen. Ik zie bijna dat we straks zeventien zetels onder dit akkoord hebben.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, als dit zo gezegd wordt, sluit ik me bijna aan bij de woorden van de heer Van Noort. Laten we dan gewoon een avondje bij elkaar gaan zitten en het opblazen tot 120 pagina's, dan kunnen we het allemaal gaan inzetten. De opmerking 'kom met een goed idee', het zijn 32 pagina's en daar staat een heleboel niet in. Het is op zijn best richtinggevend en op veel punten vaag. Ik denk dat de begroting moet worden aangegrepen om veel meer de diepte in te gaan en daadwerkelijk te zien wat deze coalitie van plan is.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Voorzitter, mijn punt was dat de heer Hendrickx een punt maakt van 'help, er moet meer gebeuren aan de groei van de bevolking'. We hebben daarover dingen afgesproken en ik vraag gewoon aan hem wat hij dan mist, dat is het enige wat ik vraag. Ik vraag geen plan, ik vraag geen uitvoering, ik vraag gewoon: wat had er dan moeten staan, behalve de verhoging van de ozb, wat er nu niet staat? Dat hoeft helemaal geen plan te zijn.

De **voorzitter**: Tweede interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Een reactie op een vraag die de fractievoorzitter van de VVD stelt. Mijn vraag is heel duidelijk: hoe ziet de bevolking van Wassenaar er over twintig jaar uit? Die vraag moet worden beantwoord omdat je daarvan afgeleid een indeling kunt maken in termen van welke woningbehoefte er is, welke voorzieningen er moeten zijn voor de jeugd en voor mensen die niet alle mogelijkheden hebben enz. Er moet een kapstok zijn en die kapstok heb ik niet gevonden in uw verhaal. De belangrijkste kapstok die ik daarin zie, is: hoe groot is de bevolking van Wassenaar over twintig jaar en hoe ziet die eruit? Daaruit kun je dingen afleiden.

De **voorzitter**: De heer Van Noort gaat aanvullen op de heer Hendrickx. Er ontstaan hele bijzondere coalities vandaag.

De heer **Van Noort**: Eerlijk gezegd snijdt uw betoog inderdaad hout. Je kunt pas over een woningbouwprogramma praten als je precies weet waar behoefte aan is, maar ik heb al uitgelegd dat we het al weten, het staat al zwart-op-wit, het programma is al bekend, er is alleen geen letter over terug te zien in het akkoord. Het plan is al gemaakt, de woningbouwbehoefte is onderzocht, de locaties zijn onderzocht en ook welke woningen je daarvoor nodig hebt. Uit mijn hoofd komen er de komende tien jaar tussen de 800 en de 1200 woningen, onderverdeeld in sociale woningbouw, middelduur en vrije sector. Het is allemaal al omschreven, maar om de een of andere reden zit het waarschijnlijk niet in de genen van dit college om dat op te pakken.

De **voorzitter**: Er wordt nu een poging gedaan door de heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Ik wil toch tegen de heer Van Noort zeggen dat hij de paragraaf over wonen beter moet lezen. Hij en ik hebben samengewerkt aan het overeind lopen van de informatiebrief 25, het prachtige woningbouwprogramma dat daaronder zit. De dingen die daarin staan, vindt u terug bij de 'in vogelvlucht balletjes' en dan moet u ook zo fair zijn om te zeggen... 25% is geen 30%, maar er wordt ook gesproken over middeldure huur en koop en er wordt wel

degelijk aandacht besteed aan sociale woningbouw. U moet nu niet het beeld neerzetten alsof we hier alleen maar villa's in het centrum van het dorp bouwen. Onterecht.

De **voorzitter**: En dan gaat de heer Van Doeveren afsluiten.

De heer **Van Doeveren**: Met dat laatste ben ik het eens en vrije sector betekent ook niet villa's. Dat betekent een programma voor starters, huurwoningen, koopwoningen, middenklasse, jonge gezinnen, het hele pakket. Ik heb de PvdA, GroenLinks, mevrouw Hagen en Hart voor Wassenaar al gehad. De enige vraag die bij mij nog naar boven kwam toen ik bezig was met de beantwoording richting de heer Hendrickx, en dat is eigenlijk een open vraag aan hem zelf omdat ik denk dat ik alles heb beantwoord: waarom tekent u niet gewoon mee? U hebt gezegd: ik heb geen commitment dat jullie extra bezuinigingen of inkomstenverhoging willen doorvoeren, maar ten opzichte van het pakket dat er met de heer Hendrickx lag, liggen er nu aanvullende bezuinigingen omdat er nieuwe cijfers vanuit de gemeente zijn gekomen. Kortom, die verantwoordelijkheid hebben we gewoon genomen. Het is dus echt een broodjeaapverhaal dat we daartoe niet bereid zouden zijn. Dit akkoord laat dat glashelder zien met gevalideerde cijfers en als hij ook blij is met de spelling van het akkoord, waarom tekent hij dan niet gewoon mee? Ik vind het een beetje flauw, hij heeft verstand van organisatiestructuren en ik denk dat het ook goed zou zijn voor de structuur van de gemeenteraad en voor in ieder geval twee fracties als hij gewoon meetekent, ik nodig hem daartoe uit. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, u verrast mij, u overvalt mij zelfs, dus ik kijk de burgemeester eens aan voor wijsheid. Laat ik vooropstellen dat we inderdaad heel dicht bij elkaar zaten. Ik ga hier niet herhalen wat er in de periode tussen half mei en begin juni jl. is gebeurd, dat komt nog wel eens in de boeken of wat dan ook. De fractie van Hart voor Wassenaar is tot de conclusie gekomen, en voor een deel zie je dat in de discussie van vanavond ook naar voren komen, dat wij geloven, en ik hoop dat dit in de diepte van zoals wij dat vinden wordt begrepen, dat wij de spanning tussen inkomsten en uitgaven gewoon te groot vinden en dat je bij zo'n schaarste aan middelen om je dorp te runnen te moeilijke keuzes moet maken om het dorp te laten runnen. Er is een verzoek geweest om een raadsbrede coalitie te hebben. Ik ben daar op zich geen voorstander van omdat je dan heel veel van de discussie kwijtraakt, maar ik ben van mening dat er de komende jaren, en de afgelopen jaren ook al, spanningen in de raad ontstaan vanwege het feit dat er op dat vlak te veel keuzes moeten worden gemaakt. Wij zijn op een gegeven moment binnen de fractie in meerderheid tot de conclusie gekomen dat die spanning te groot was. De afsluitende zin die ik daaraan wil koppelen... Ik denk dat we het op heel veel punten eens zijn, ook op een paar punten niet. Ik weet nog dat wij voorstelden om 30% sociale woningbouw te blijven handhaven, wat zelfs door het CDA werd afgewezen, maar dat terzijde, dat was een minimaal verschil. Wij zijn het op heel veel punten eens. Dat is ook niet verwonderlijk omdat de VVD'ers die de kieswijzer hebben ingevuld bij Hart voor Wassenaar uitkwamen en wat dat betreft moeten we wel dicht bij elkaar liggen. Wij denken toch dat we het op basis van dat punt waardoor het uiteindelijk is geklapt het vooralsnog niet eens kunnen worden. Het laatste dat ik daarover wil zeggen, is het volgende. In het begin van de formatie hebben wij voorgesteld om in eerste aanleg geen beslissingen over de financiën te nemen, maar vooral in eerste aanleg gemeenschappelijk inzicht te creëren. Wij stelden zelfs voor daar drie tot zes maanden voor te nemen, zodat je wist dat je over hetzelfde kon spreken. Dat is niet gelukt, wij hebben dermate andere inzichten dan de coalitiepartners op het vlak van de financiën dat het verschil op dat punt niet is te overbruggen en dat zal zijn uitwerking op een aantal beslissingen hebben. Dat is jammer, wij waren de uitdaging samen met de VVD en het CDA graag aangegaan, maar de prijs die we daarvoor moesten betalen was te hoog, namelijk de verantwoordelijkheid nemen voor een financieel beleid waar wij niet achter konden staan.

De heer **Van Doeveren**: Een korte reactie. Eerst was de argumentatie: de lasten worden te weinig verhoogd, dus ik kan niet meedoen. Nu zit het op een verschil van inzicht. De cijfers zijn wat ze zijn. Ik vind het jammer dat het zo is gelopen. Ik kan me niet voorstellen dat enig kiezer blij is geworden van de afsplitsing in de fractie de afgelopen tijd. Ik heb op de VVD-barbecue geprapt: het is niet zo moeilijk om fractievoorzitter te zijn want we hebben bijna meer fractievoorzitters dan raadsleden. Het is jammer dat de heer Hendrickx niet meedoet. Laat ik het daarbij laten.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx heeft nog een verlate reactie of hij is iets vergeten te zeggen.

De heer **Hendrickx**: In de tweede termijn komen ook nog een paar dingen aan de orde. Weet u, het aantal fractievoorzitter is voorzien. Op de een of andere manier was er een glazen bol die aangaf hoeveel wethouders er waren en toen dachten we: laten we het aantal fractievoorzitters

ook maar aanpassen. Laten wij de diepte van de discussie over de financiën bij de begroting aanpakken, dan hebben we allemaal meer inzicht en dan kunnen we verder praten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Even voor de goede orde, er is niet voorzien in een tweede termijn. We hebben nu gewoon één ronde debat en dat is het dan. Mevrouw Hagen, u staat voor een interruptie, maar op wat of wie wilt u interrumperen? U mag een interruptie plaatsen, gaat uw gang.

Mevrouw **Hagen**: Mijnheer Van Doeveren, u gaf letterlijk aan: u kunt niet zeggen geef alles maar aan de mensen. Er is inmiddels heel veel afgepakt, geef eens wat terug aan de mensen. Dat wilde ik even meegeven.

De heer **Van Doeveren**: Toch even een hele kleine nuancering daarop. Ik zeg niet: pak alles af van de mensen. Ik zeg ook niet: geef alles direct aan de mensen. Sommige mensen hebben helaas gewoon ondersteuning van anderen nodig. Dat is het.

De **voorzitter**: Ik kijk voor een reactie, ook vanuit de nieuwe coalitie, naar Lokaal Wassenaar en ik zie dat mevrouw Zweerts de Jong iets gaat zeggen.

Mevrouw **Zweerts de Jong**: Dank u wel voorzitter. We hebben vanavond gesproken over dat het allemaal heel erg goed ging tijdens de onderhandelingen en dat het allemaal erg plezierig was. Eenmaal ben ik erg boos geweest en dat was op het moment dat het over armoede ging. Iedereen die mij kent, weet dan ook dat er op dit moment daarom echt niet wordt bezuinigd op de armoede. We hebben zelfs een tekort, dat vind ik vreselijk. We kunnen niet nog meer doen omdat we te weinig geld hebben. We hebben op dit moment echt een heel groot tekort en dat betekent dat veel te veel mens daarvan gebruikmaken. We willen kijken of we op die manier kunnen ondersteunen waardoor het voor die mensen beter wordt. We gaan investeren in mensen meer aan het werk te helpen, we gaan investeren om uiteindelijk daar een bezuiniging op te halen. Dat hebben we de afgelopen vier jaar ook gedaan en dat willen we de komende vier jaar weer met u gaan doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Hagen gaat een bijdrage leveren naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Zweerts de Jong.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voor deze opmerking mevrouw Zweerts de Jong. Het probleem is dat er op dit moment en de afgelopen jaren nog geen rekening is gehouden met de Wajongers en de WIA'ers die kunnen overstromen naar de bijstand. Dat betekent dat er passend werk voor deze groep moet worden gezocht. Daar is het nog steeds niet op berekend en daar gaat ook een deel van de armoede over, de stille armoede. Dat wilde ik meegeven.

De **voorzitter**: Dank. Mevrouw Zweerts de Jong nog.

Mevrouw **Zweerts de Jong**: Er zitten daarom op dit moment veel meer mensen in de bijstand dan wij als Wassenaar gewend zijn. Dat komt inderdaad doordat ook mensen niet meer direct naar de Wajong of de WSW gaan. Daar hebben we het de afgelopen vier jaar heel nadrukkelijk over gehad. Daar heeft de raad toen ook heel veel geld naartoe laten gaan. In tegenstelling tot andere gemeenten in onze regio hebben wij daar wel geld voor vrijgemaakt en dat gaat de komende vier jaar niet omlaag, daar hebben we niet op bezuinigd. De heer Van Doeveren heeft gezegd: we willen accepteren dat mensen naar kleine baantjes gaan die mensen aankunnen. Er zijn heel veel mensen die niet veertig uur kunnen werken. Daarom willen we naar kleine projecten waar mensen toch erkenning en een loonstrookje krijgen en ze niet altijd hun hand moeten ophouden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Ik zie de heer Everard, die vanuit de nieuwe coalitie wil reageren op wat is ingesproken.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, met name de heer Van Doeveren heeft al aardig wat vragen beantwoord en die hoeft ik niet over te doen. Ik wil toch nog wel iets zeggen over de woningbouwparagraaf. Ik had eerder kritiek verwacht op de enorme hoeveelheid dingen die erin staan, dan dat het niet uitgebreid genoeg is. Wij als CDA hadden misschien het dikste verkiezingsprogramma van alle partijen en we hebben nu ook een heel dik coalitieakkoord. Misschien hangt dat ook wel een klein beetje samen, maar als ik gewoon kijk naar die woningbouw, dan kijken we heel nadrukkelijk naar wat er nodig is. We zeggen niet dat er over twintig jaar 1000 of 2000 mensen bij moeten zijn. Nee, we zeggen dat er gewoon veel meer woningen nodig zijn. We krijgen een flinke uitdaging om die 50 tot 75 woningen elk jaar weer voor elkaar te krijgen. Ik was na de verkiezingsuitslag ook erg teleurgesteld, toen was ik ook een beetje

zuur en ik kan me best indenken dat de collega's die vonden dat ze ook moesten meedoen nu een beetje zuur zijn, maar collega's hebben ook wel gezegd dat de verschillen tussen de partijen erg klein waren. Als ik hier vanavond luister, lijkt het wel of de verschillen enorm groot zijn, met name met GroenLinks en de PvdA. Als ik dan kijk naar die sociale paragraaf, over de sociale zekerheid over het Minimabeleid, dat zei mevrouw Zweerts de Jong net ook, houden we gewoon heel veel keurig netjes overeind. We willen het Minimabeleid en het Leergeld houden. Het is een enorm probleem als mensen in de schulden komen, het is belangrijk dat je daar vroeg bij bent en het is ook een gemeentelijke taak om die schuldhelpverlening goed te organiseren. Dat zijn allemaal belangrijke punten die er gewoon in zitten.

Ook de woningbouw. Natuurlijk, in ons verkiezingsprogramma staat 30%. Dat is waar, maar we moeten niet net doen of 25% het einde van de wereld is. Heel veel gemeenten in onze regio hanteren niet eens 25%. In de buurt van die 25%, dan hebben we het over 25 of 30%, 50 tot 75 woningen per jaar. Het lokale maatwerk is veel belangrijker. We hebben de ruimte om als raad te zeggen: 25% van alle sociale huurwoningen kunnen we gebruiken voor onze eigen Wassenaarders en dat is wel een ding. De heer Hendrickx gaf aan dat er een hele lastige zin in staat, over het lokaal maatwerk, het lokale netwerk. In mijn versie staat gewoon keurig lokaal maatwerk. Dat is een bepaalde ontwikkeling. Erg veel gemeenten willen graag de regionale huisvesting overeind houden, maar wel wat meer ruimte hebben voor hun eigen mensen en dat zijn gewoon belangrijke dingen. Als we kijken naar Avalax. We kijken niet weg, maar we hebben met zijn allen een motie aangenomen, om niet weg te kijken, nee gewoon een jaar even rustig de tijd te nemen om te kijken of we met zijn allen het juiste doen. Dat doen we als Wassenaar niet alleen, maar samen met de andere gemeenten in Avalax. Kijken wat het beste is, afvalscheiding vooraf of nascheiding. Dat is niet weggijken, dat is gewoon samen heel goed nadenken over of we de goede weg op gaan en of we echt nu al heel veel van die ondergrondse containers moeten hebben. Als we ze nodig hebben, komen ze er, maar laten we vooral die tijd ook even gebruiken om samen het maximale te doen.

De **voorzitter**: Nu even een paar interrupties. Eerst de heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ik wil even terugkomen op het feit dat wordt gezegd: we zitten niet zo ver van elkaar af. Dat dacht ik ook, tot ik dit akkoord las. Ik weet nog heel goed dat we op het podium van de Warenar stonden. Ik ben altijd kritisch op de financiën geweest, ik heb daar in de verkiezingstijd nog complimenten van de VVD voor gekregen. Er stond een lijsttrekker van het CDA op het podium van de Warenar die zei: de financiën zijn helemaal in orde, niets aan de hand. De beste man wordt nu wethouder van Financiën en gaat dit beleid uitvoeren. Dan denk ik: dan zijn wij niet veranderd, dan is het CDA veranderd. De partijen zaten inderdaad vrij dicht bij elkaar, maar er worden hier nu keuzes gemaakt die ik niet van het CDA had verwacht en die ik ook niet aan zag komen. Daarom ben ik daar terecht vrij kritisch op. Er staan heel veel dingen in, er staan heel veel woorden op papier, maar er worden bij duurzaamheid geen percentages, geen afrekenbare resultaten genoemd; mooie zinnen maken, kan iedereen. Hetzelfde geldt voor de woningbouw: we gaan bouwen voor iedereen. Dat is leuk, maar we gaan per locatie kijken.

De **voorzitter**: Ik denk niet dat u een herhaling van uw eerdere bijdrage moet gaan doen.

De heer **Van Sloten**: Om het heel concreet te maken. Er wordt gezegd: wat wil je dan wel? Het staat er allemaal in. Het staat er inderdaad allemaal, maar het is zo breed dat je alle kanten op kunt.

De **voorzitter**: Een korte reactie van de heer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, alle kanten op kunnen. We willen heel graag, en volgens mij willen we dat gemeentebreed, meer jongeren in ons dorp houden. Dan moet je de dingen doen die daar goed voor zijn. We willen meer doorstroming, volgens mij willen alle partijen dat graag. Dan moet je voor je ouderen ruimte maken om te kunnen doorstromen. Daardoor creëer je ook weer ruimte voor meer gezinnen. Nogmaals, we willen niet alleen sociale huurwoningen en niet alleen villa's, we willen ook middeldure woningen. Natuurlijk is dat veel, maar dat zijn wel de uitdagingen, waar moeten we naartoe met zijn allen in Wassenaar? Dat zijn gewoon de goede knoppen die we aan het doen zijn.

De **voorzitter**: Dan geef ik de heer Hendrickx het woord.

De heer **Hendrickx**: Er waren een paar vragen, maar een van de belangrijkste vragen ging inderdaad over die zin die ik niet kon lezen. Ik was heel even de weg kwijt omdat ik dacht dat we nog een tweede termijn hadden, maar ik zat tijdens het presidium waarschijnlijk te slapen. Er is nu

in ieder geval de gelegenheid. Staat er nu werkelijk dat Wassenaarders voorrang krijgen bij het zoeken naar een nieuwe woning? Is dat was die zin zegt? Als die zin dat niet zegt, heb ik die zin echt compleet verkeerd gelezen en dan ga ik echt heel lang nadenken over wat er staat. Ik heb toen al gezegd dat mijn vermoeden is dat het daarover gaat en dat deze coalitie ertoe wil komen dat oudere en jongere Wassenaar voorrang krijgen om in Wassenaar te blijven wonen. Dat is iets wat wij als Hart voor Wassenaar tijdens de verkiezingen tot een erg belangrijk punt hebben gemaakt. Als u zegt dat dit er niet staat, hebben we bij de begroting wel weer een motie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Het is het lokale maatwerk waar alle gemeenten ruimte voor hebben, dat is momenteel 25%. We hebben een regionale modelverordening die we allemaal tot een lokale verordening hebben gemaakt en daarbinnen is nu 25% lokale ruimte. Die kun je als gemeenteraad zelf inzetten zoals je dat wilt. Dat doen alle gemeenten op een verschillende manier, maar heel vaak is het om je eigen ouderen voorrang te geven, zodat die gemakkelijker kunnen doorstromen. Er zijn ook gemeenten die voorrang willen geven aan de minima en er zijn gemeenten voorrang willen geven aan jongeren. Dat zijn de bestaande instrumenten die we de komende tijd beter willen benutten en we willen in de regio proberen dat te verruimen.

De **voorzitter**: Een laatste korte reactie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik wilde net vragen of ik er nog één opmerking over mag maken. Twee dingen. Ten eerste wil ik kijken naar wat dat allemaal verder betekent, maar dat zullen we na het reces wel doen. Ten tweede zou ik toch wel willen vragen, en ik begin het gevoel te krijgen dat ik daar niet de enige in ben, dat de begroting iets duidelijker wordt geschreven, zodat we weten waarover we praten. Het is inderdaad op veel vlakken vaag. Ik heb mezelf al voorgenomen de begroting af te wachten tot we echt er echt over gaan spreken.

De **voorzitter**: Goed, dank. Dan ga ik naar de heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Ja voorzitter, ik zou zo langzamerhand bijna vergeten zijn waar ik hier voor stond. Net als de heer Van Sloten werd ik werd getriggerd door uw opmerking: we stonden zo dicht bij elkaar en nu blijkt ineens dat het gat zo groot is. Ik heb het CDA in de verkiezingstijd nooit horen zeggen dat we € 100.000,00 op de bibliotheek gaan bezuinigen en bij het woningbouwprogramma waren we het allemaal eens over sociale woningbouw en middelduur. Het woord 'dure woningen' is in de hele verkiezingstijd nergens gevallen. Je vindt in geen enkel verkiezingsprogramma terug dat er ruimte moet komen voor dure woningen en nu zegt u gewoon: we verlagen het percentage sociale woningbouw en dan krijgen we wat ruimte voor dure woningen. Daar hebben we eerlijk gezegd geen behoefte aan. Ik denk dat die markt in Wassenaar heel goed is vertegenwoordigd en dat u zich moet richten op degenen die echt van de gemeente afhankelijk zijn.

De **voorzitter**: Goed. Laatste reactie van de heer Everard.

De heer **Everard**: Voorzitter, volgens mij doen we dat ook heel nadrukkelijk. We hebben het over 30 of 25%, dat zijn de verschillen en ook in de andere percentages zit straks gewoon die goede mix van middelduur, de aansluiting van de sociale sector, dat is in onze gemeente ook een hele belangrijke sector, en ook andere woningbouw. Voorzitter, dat wil ik toch nog wel even zeggen, ik vind het allemaal prima, maar zoals u ook de paragraaf over sport neerzet, alsof wij niets voor sport willen doen en dat vind ik echt heel ver gaan.

De **voorzitter**: Nog een laatste interruptie over wonen. Ik zie de nieuwe wethouder van Wonen al zo zorgelijk kijken.

De heer **Van Noort**: U zegt dus dat dure woningen kunnen worden geschrapt.

De heer **Everard**: Dat heb ik totaal niet gezegd. Ik zeg dat we juist die goede mix moeten hebben. Ik denk dat dit heel erg van belang is.

De **voorzitter**: Ik zou de heer Everard wel willen vragen om nu echt af te ronden.

De heer **Everard**: Ik rond hiermee af.

De **voorzitter**: Dank. Ik kijk of er nog behoefte is aan een allerlaatste opmerking. Dat is het mooie van dit debat, het heeft echt iets los gemaakt. Er was tal van opmerkingen en dat betekent dat we de komende tijd met elkaar in gesprek gaan. Het betekent ook dat de nieuwe wethouders aan het werk moeten gaan en ze zich moeten verdiepen in hun portefeuilles, voor zover ze dat de afgelopen tijd al niet hebben gedaan. Ook de nieuwe wethouders die nog niet eerder hier in Wassenaar hebben gezeten, kunnen zich verheugen op een stevig inhoudelijk debat over een aantal belangrijke onderwerpen, het Sociaal Domein, wonen. Mijnheer Van Noort, toch een soort nestor van deze raad, heeft het laatste woord en daarna krijgt de fractievoorzitter van de VVD ook nog het woord.

De heer **Van Noort**: Mijnheer de voorzitter, ik wilde eigenlijk even mezelf corrigeren, dat moet je ook kunnen. Mijnheer Everard deed een poging over de sport. Ik zat net nog even vluchtig te bladeren, ik heb inderdaad een beetje chagrijnig over de sport gedaan, maar er staat ook in dat u de Sportnota volledig gaat uitvoeren en dat is een hele grote opgave. Ik bied mijn excuses aan dat ik dat over het hoofd heb gezien. Ik wil dat graag even rechtzetten, je moet nooit zuurder worden dan strikt noodzakelijk is.

De **voorzitter**: Zo kennen we u ook allemaal geachte heer Van Noort. Het slotwoord is voor degene die ook begon aan de ronde over dit coalitieakkoord. De heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ik wilde eigenlijk niets afsluitends zeggen namens mezelf. Wat ik nog niet heb gezegd, is dat ik alle onderhandelaars met wie ik heb gewerkt als nieuweling in de raad ontzettend wil bedanken voor hun tijd, humor en enthousiasme. Dat heb ik drie maanden gedaan met het CDA, ruim een maand met Lokaal Wassenaar en D66 en eerder zes weken met de onafhankelijke raadsleden Mulder en Hart voor Wassenaar gedaan. Een laatste opmerking die ik maak namens de formateur, omdat we toch een beetje creatief bezig zijn. De heer Paulides zei dat er in de tweede ronde niet met DLW is gesproken, maar de formateur laat weten dat op de ochtend van vrijdag 31 mei jl. een halfuur is gesproken met Ronald Pluut van DLW omdat de heer Paulides geen tijd had. Ik laat dat voor wat het is, maar dan is dat in ieder geval rechtgezet.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Daarmee is dit onderwerp nu afgerond.

10. Benoeming en installatie wethouders

10a. Verslag en advies van de Geloofsbrievencommissie en de commissie Bestuurlijke integriteit

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan agendapunt 10, de benoeming en installatie van de wethouders. Daarvoor zijn ook veel mensen uit het publiek gekomen, om te zien dat hun man, hun vrouw, hun moeder enz. gaat beginnen aan een wethoudersfase. Dat is een heel heugelijk moment, maar dat kunnen we niet doen voordat de voorzitter van de commissie Geloofsbrieven en de commissie Bestuurlijke integriteit aangeeft hoe deze commissie heeft gehandeld met betrekking tot het onderzoek naar de integriteit van deze vijf kandidaat-wethouders. Mijnheer Van Noort, u hebt het woord.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Met uw goedkeuring zal ik het achter elkaar afhandelen voor de snelheid van vanavond. Ik begin bij de commissie voor onderzoek van de Geloofsbrieven. De commissie bestond uit de heer Van der Kleij, mevrouw Weekhout en mijn persoontje. Wij hebben de geloofsbrieven onderzocht van de kandidaat-wethouders. We wensen graag te verklaren dat deze commissie, die is belast met het onderzoek of de kandidaat-wethouders voldoen aan de in de Gemeentewet aan het wethouderschap gestelde eisen, aan de hand van de door mevrouw C. Klaver-Bouman, de heer C.J.M.W. Wassenaar, mevrouw I.M. Zweerts de Jong, de heer H.G. Schokker en mevrouw A.J.M. De Ridder ingezonden bescheiden, tot de conclusie is gekomen dat deze bescheiden in orde zijn bevonden en gebleken is dat de beoogde wethouders aan alle gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert de gemeenteraad dan ook over te gaan tot benoeming.

Dan voorzitter, met uw goedvinden, de verklaring van de commissie Bestuurlijke integriteit. De commissie ingesteld door de raad in zijn vergadering van 29 maart 2018 was belast met het doen van een risicoanalyse naar de bestuurlijke integriteit van de kandidaat-wethouders, mevrouw C. Klaver-Bouman, de heer C.J.M.W. Wassenaar, mevrouw I.M. Zweerts de Jong, de heer H.G. Schokker en mevrouw A.J.M. De Ridder en gaat daarbij na of sprake is van ongewenste nevenfuncties, verboden handelingen, strafrechtelijke antecedenten en persoonlijke of financiële belangenverstrengeling. Deze risicoanalyse is gedaan aan de hand van een door de kandidaat-wethouder ingevulde en ondertekende vragenlijst, het toegezonden CV met een overzicht van de

nevenfuncties, de verklaring omtrent het gedrag met het screeningsprofiel Politieke ambtsdragers, een analyse van informatie verkregen uit openbare bronnen en een gesprek met de kandidaat-wethouders op 27 juni 2018. Alle leden van deze commissie Integriteit die bij de gesprekken aanwezig waren, zijn tot de conclusie gekomen dat met betrekking tot de voorgenomen benoemingen geen belemmeringen zijn op het gebied van bestuurlijke integriteit. Ik dank u wel.

10b. Schriftelijke en geheime stemming

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dat is goed om te horen, dan kunnen we overgaan tot de schriftelijke en geheime stemming van deze vijf kandidaten. U hebt op uw tafel stembriefjes gevonden en u kunt de stemmen uitbrengen. Als de stembriefjes zijn opgehaald, zal de commissie haar werk doen en daartoe schors ik de vergadering voor een enkel moment.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, mag ik u verzoeken weer te gaan zitten? Ik begrijp dat u behoefte had aan een pauze, maar u weet allemaal dat na de pauze het hoogtepunt is. Wij gaan weer beginnen met de vergadering. Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie van stemopneming, de heer Menken.

De heer **Menken**: Dank u wel voorzitter. De Kiescommissie heeft de stemmen opgenomen, alle stemmen zijn correct ingevuld, uitgevoerd, ingevuld. Alle stemmen zijn ook uitgebracht en er zijn geen onthoudingen.

Voor kandidaat-wethouder Klaver zijn 21 stemmen uitgebracht, 20 voor en 1 tegen.

Voor kandidaat-wethouder Wassenaar zijn 21 stemmen uitgebracht, 20 voor en 1 tegen.

Voor kandidaat-wethouder Zweerts de Jong zijn 21 stemmen uitgebracht, 19 voor en 2 tegen.

Voor kandidaat-wethouder Schokker zijn 21 stemmen uitgebracht, 18 voor en 3 tegen en voor kandidaat-wethouder De Ridder zijn 21 stemmen uitgebracht, 18 voor en 3 tegen. Dat is de uitslag.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Daarmee kunnen we vaststellen dat alle vijf de kandidaten door u met een ruime meerderheid zijn gekozen en daarmee ook zijn benoemd.

10c. Benoeming (en ontheffing woonplaatsvereiste), aanvaarding benoeming en aansluitend installatie wethouders

De **voorzitter**: Dat betekent dat we nu kunnen overgaan tot de installatie van de vijf wethouders en daartoe vraag ik de vijf kandidaten naar voren te komen om met zijn vijven voor mij te gaan staan en nadat zij hebben verklaard dat zij de benoeming aanvaarden, zal ik de eed of de belofte afnemen. Ik vraag u te gaan staan voor het afleggen van de eed en de belofte. Dames en heren die voor mij staan, ik vraag aan u alle vijf te verklaren dat u uw benoeming aanvaardt.

Mevrouw **Klaver**: Dat verklaar ik.

Mevrouw **Zweerts de Jong**: Dat verklaar ik.

De heer **Schokker**: Dat verklaar ik.

Mevrouw **De Ridder**: Dat verklaar ik.

De heer **Wassenaar**: Dat verklaar ik.

De **voorzitter**: U hebt alle vijf uw benoeming aanvaard. Daarmee kunnen wij overgaan tot het afleggen van de eed en de belofte. De heer Schokker legt de eed af en de andere vier kandidaten leggen de belofte af. U hebt dat allemaal al eerder gedaan en u weet hoe dat gaat.

"Ik zweer of verklaar dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer of verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer of beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het college naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw **Klaver**: Dat verklaar en beloof ik!

Mevrouw **Zweerts de Jong**: Dat verklaar en beloof ik!

De heer **Schokker**: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

Mevrouw **De Ridder**: Dat verklaar en beloof ik!

De heer **Wassenaar**: Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Dan zijn ze vanaf dit moment de wethouders van de gemeente Wassenaar, ik feliciteer u enorm. Mag ik u vragen allemaal weer even te gaan zitten. De vijf wethouders mogen gaan zitten op de publieke tribune, aan de zijkant of hier op de wethouderstoelen, maar in ieder geval niet meer op hun raadsstoel. Ik stel voor dat we het echte feliciteren straks na afloop doen, wij zijn nu heel snel klaar met de raadsvergadering. Nu wij vijf nieuwe wethouders hebben, is het ook een goed moment om kort even iets te zeggen tegen de vertrekkende wethouders. Dat zeg ik in meervoud, maar er is slechts één vertrekkende wethouder aanwezig en dat is de heer Blommers omdat mevrouw Zweerts de Jong niet alleen vertrekt, maar ook à la minute opnieuw wethouder is geworden. De heer Doorn is op dit moment aan het genieten van een vakantie op Sardinië, dat is ook niet verkeerd en zoals u allemaal weet, is de heer Leo Maat al veel eerder vertrokken omdat hij wethouder in Alphen aan den Rijn is geworden. Ik richt me even tot Freddy Blommers, maar in u tegelijkertijd tot alle vertrekkende collegeleden, de vertrekkende wethouders. Beste Freddy, we hebben vanmiddag al even informeel op het strand gegeten, we hebben dat al eerder in april jl. gedaan, ook met onze partners, omdat we dachten: die formatie gaat zo snel, dat moeten we in april gedaan hebben, anders zijn we te laat, maar we hadden echt nog maanden door kunnen eten. Dat hebben we overigens niet gedaan, althans niet op kosten van de gemeente. Ik wil je zeer bedanken. Ik heb je natuurlijk maar een halfjaar meegemaakt, dat geldt overigens ook voor de anderen en jij hebt slechts de tweede helft van deze periode hieraan meegedaan. De anderen hebben gelukkig die vier jaar kunnen zitten. De sfeer die ik vanaf januari in dit college heb aangetroffen, was altijd buitengewoon hartelijk, gunnend naar elkaar, constructief, ook met elkaar moeilijke periodes doorstaan, periodes voordat ik hier kwam, maar daar elkaar wel in vastgehouden en het heeft zelfs een samenbindend en een naar elkaar toe buigend effect gehad. In ieder kwaad schuilt ook wel iets goeds, om maar een variant te noemen. Freddy, ik heb jou leren kennen als iemand die buitengewoon consciëntieus met zijn werk bezig was. Er waren soms wel eens raadsleden die niet precies wisten wat ze aan je hadden omdat er achter die altijd aanwezige glimlach, en dat is een heel goede eigenschap, ook zo iets was: we krijgen niet helemaal vat op die man, althans dat hoorde ik wel eens vanuit de raad zeggen. Ik heb je van dichterbij leren kennen, in de collegekamer en op allerlei andere momenten waarop we met elkaar op stap waren en we met elkaar in discussie waren. Jij hebt enorm veel passie voor het openbaar bestuur en ik weet dat je daarin de komende tijd doorgaat. Ik wens je daar buitengewoon veel succes mee. We weten allemaal nog niet, en jij ook niet, wat dat gaat worden, maar je bent druk op zoek en je aan oriënteren op een nieuwe stap in je loopbaan. Ik hoop echt, ook vanuit het oude college, dat dit een mooie stap gaat worden. We wensen je daarbij heel veel geluk, plezier en ook veel wijsheid, ook voor je vrouw en je drie knappe dochters, die allemaal over zijn, dat is ook hartstikke belangrijk. Het ga je goed, nogmaals zeer veel dank. Ik weet dat er achter jou heel veel inzet schuil gaat en dat is ten goede gekomen aan de gemeente Wassenaar. Dank. Ik vraag een applaus. Ik zei 'drie dochters', maar hij zei: je moet mijn zoon niet vergeten.

11. Toelating en installatie raadsleden, onder voorbehoud van benoeming van de voorgedragen wethouderskandidaten bij agendapunt 9

De **voorzitter**: Dames en heren, het benoemen en installeren van vijf wethouders heeft tot gevolg dat we nu weer een paar lege stoelen in deze raadzaal hebben. Het lijkt mij het beste dat we die zo snel mogelijk opvullen en daartoe gaan we nu onder agendapunt 11 over tot de installatie van raadsleden onder voorbehoud van benoeming van de voorgedragen wethouderskandidaten. Dat is reeds gebeurd en het voorbehoud geldt niet meer, zoals in mijn annotatie staat.

11a. Verslag en advies van de Geloofsbrievencommissie in verband met de toelating als raadslid

De **voorzitter**: Dat betekent dat er een advies van de commissie voor de Geloofsbrieven zal zijn in verband met de toetsing van drie nieuwe raadsleden. Dat zijn de raadsleden Born, Boon en Beerepoot, de drie B's, dat is wel weer mooi. In Volendam hebben ze de drie J's, maar wij hebben de drie B's. Mijnheer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. De commissie voor onderzoek van de Geloofsbrieven, wederom bestaande uit de heer Van der Kleij, mevrouw Weekhout en mijn persoonskaartje, heeft de Geloofsbrieven op grond van artikel 5 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad van Wassenaar 2018 en artikel 4 van de Kieswet onderzoek gedaan naar de Geloofsbrieven en de verdere bij de Kieswet gevorderde stukken ingezonden door de op 28 juni 2018 benoemde volgende personen, de heer I.J.J. Born, de heer B. Boon en de heer R.J.A. Beerepoot. De commissie rapporteert aan deze raad dat het bovengenoemde bescheiden in orde heeft bevonden en dat gebleken is dat de benoemden aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert tot hun toelating als lid van deze gemeenteraad van Wassenaar.

11b. Besluit tot toelating als raadslid en aansluitend installatie van tot de raad toegelaten raadsleden

De **voorzitter**: Dank u zeer. Hiermee kunnen we constateren dat deze drie nieuwe raadsleden, die allemaal met een B beginnen, allemaal tot deze raad kunnen worden toegelaten en daarmee ook zijn benoemd. Dat betekent dat we ze nu ook kunnen installeren. Mag ik daarom de heren Born, Boon en Beerepoot uitnodigen om hier voor mij te komen staan, zodat we ook met hen de eed of belofte gaan afnemen. De heer Beerepoot zal de eed afleggen en de heren Boon en Born leggen de belofte af.

"Ik zweer of verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer of verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer of beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **Born**: Dat verklaar en beloof ik!

De heer **Boon**: Dat verklaar en beloof ik!

De heer **Beerepoot**: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **voorzitter**: Dank u wel. Gefeliciteerd als nieuwe raadsleden. U mag tussen uw fractiegenoten gaan zitten en als het goed is, is er zelfs al een bordje. Dames en heren, ik vraag echt nog enkele minuten van uw tijd.

12. Aanwijzing plaatsvervangend lid in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam-Den Haag

De **voorzitter**: We hebben nog één agendapunt en dat is de benoeming van wethouder Klaver tot plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag. Je hoort over personen schriftelijk te stemmen, maar het kan ook bij acclamatie en mijn vraag is of u bereid bent er bij acclamatie mee in te stemmen dat mevrouw Klaver plaatsvervangend lid is van het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag, dan kan ze namelijk op 6 juli a.s. direct naar een vergadering. Dat is het geval. Dan is dat bij dezen gebeurd.

11. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Ik sluit de vergadering onder dankzegging. U hebt alle gelegenheid om de nieuwe wethouders, de nieuwe raadsleden en elkaar te feliciteren in de zaal hiernaast.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 18 september 2018.

De griffier,

De voorzitter,